

nuorisiasiainkeskus
HELSINGIN KAUPUNKI

TOIMINTAKERTOMUS 2012

SISÄLLYS

- 2** VIRASTOPÄÄLLIKÖN
PUHEENVUORO
- 4** MIKÄ IHMEEN
NUORISOASIAINKESKUS?
- 8** RUUDIN LUJAA
VAIKUTTAMISTA JA DEMOKRATIAA
- 15** TÄRKEINTÄ ON LASTEN
JA NUORTEN HYVINVOINTI
- 18** TILOJA JA
TEKEMISTÄ NUORILLE
- 33** TYÖKALUJA
SYRJÄYTYMISEN EHKÄISYYN
- 38** NUORET JA
VERKKOMAAILMA
- 42** KAIKKI SAMANARVOISIA

- 45** KULTTUURIA NUORILLE
- 47** YMPÄRISTÖKASVATUSTA
JA ENERGIAANSÄÄSTÖÄ
- 49** OSAAVA JA
HYVINVOIVA HENKILÖSTÖ
- 51** TALOUTTA JA
TUOTTAVIA HANKKEITA
- 54** NUORISOLAUTAKUNTA
- 55** UNGDOMSCENTRALENS VERKSAMHET
ÅR 2012 KARAKTÄRISERADES AV PÅVERKANDE
- 58** 2012 WAS A YEAR OF
INFLUENCE FOR THE YOUTH DEPARTMENT

VIRASTOPÄÄLLIKÖN PUHEENVUORO

”Jatkossa haluamme nuorisosiainkeskuksen olevan vieläkin paremmin se, josta nuoret tietävät saavansa omille ideoilleen tukea.”

Keskustelin eräänä lauantaina nuorten porukan kanssa vaikuttamismahdollisuuksista. ”Musta on tullut kyyninen”, yksi heistä huokaisi.

Tunne vaivasi häntä itseään. Se vaivasi minuakin. Jäin pohtimaan, miten jo ennen äänestysikää on syntynyt tunne siitä, että ei kuitenkaan kuunnella eikä mihinkään voi vaikuttaa. Että joku muu kuitenkin päättää. Mistä kokemuksista se syntyy? Ja minkälaiseen kansalaisuuteen silloin kasvaa?

Tuoreimman Nuorisobarometrin mukaan suomalaisten nuorten luottamus poliisiin, armeijan ja eduskunnan kaltaisiin instituutioihin kasvaa. Se olisi pelkästään hyvä asia, jos samaan aikaan luottamus muihin ihmisiin ei vähentyisi. Tulos on tulkittavissa niin, että yhä useampi nuori ajattelee, että vain jotkut minua isommat ja voimakkaammat kykenevät muuttamaan maailmaa. Samasta todistaa kansainvälinen ICCS-tutkimus, joka vertailee nuorten yhteiskunnallisia asenteita ja taitoja. Suomalaiset nuoret tietävät vertailluista maista eniten yhteiskunnasta, mutta eivät juuri usko omiin vaikuttamismahdollisuuksiinsa. Siis tunnistavat ongelmia, mutta eivät usko muutoksen mahdollisuuteen. Kyynisyys kasvaa tässä maaperässä erinomaisesti.

Vähentynyt usko omiin vaikuttamismahdollisuuksiin johtaa yhteiskunnan yksityistymiseen. Ihmiset keskittyvät tuunailemaan kotiaan ja hoitamaan lähimpiä perhesuhteitaan, kun edes niihin pystyy vaikuttamaan. Samalla kun yhteistointa vähentyy, odotukset politiikalle muuttuvat kohtuuttomiksi. Poliitikassa halutaan nopeita tuloksia, juuri oman

näkökulman mukaisia linjauksia, tehokkaasti tehtyjä rohkeita poliittisia päätöksiä – siis kuluttajansuojaa. Samaan aikaan kuitenkin haluamme tulla kuulluksi ja valitamme ylhäältä tulevista käskyistä. Tässä yhtälössä yhteiskunnan on mahdoton onnistua.

Nuorisobarometri sekä Helsingin kaupungin tietokeskuksen tuore *Nuoret Helsingissä* -tutkimus antavat kuitenkin toivoa. Nuorisobarometrin mukaan ne nuoret, jotka tekevät asioita perheensä, kavereidensa ja muiden ihmisten kanssa, luottavat enemmän muihin ihmisiin ja yhteistoiminnan tuottamiin muutoksiin. *Nuoret Helsingissä* -tutkimus taas todistaa, että helsinkiläisten nuorten vapaa-aika on täynnä tekemistä. Kovassa kasvussa ovat esimerkiksi valokuvaus ja pyöräily. Helsinkiläiset nuoret antavat vapaa-aikansa kouluarvosanaksi 8,4.

Lokakuussa eläkkeelle jääneet nuorisotoimenjohtaja **Lasse Siurala** ja osastopäällikkö **Kari Naalisvaara** ovat rakentaneet koko työuransa sitä Helsinkiä, jossa on paljon harrastusmahdollisuuksia, katutaidepaikkoja, Tyttöjen ja Poikien talot ja nuorten yhteistoimintaan perustuva vaikuttamisjärjestelmä Ruuti. Nuorisosiainkeskuksen suurin ansio viime vuosikymmeninä on ollut, että sen toiminta perustuu radikaaliin hyvän elämän edellytysten rakentamiseen. On ymmärretty, että hyvää elämää ei voi kukaan kenellekään antaa. Ja että hyvään elämään kuuluvat muut ihmiset, toiminta ja valinnanvapaus. Helsinkiläisessä nuorisotyössä on ymmärretty, että kaikki merkittävä yhteiskunnallinen muutos vaatii ihmisten yhteistoimintaa.

Tästä todistaa myös vuosi 2012. Nuorisosiainkeskuksen toimintaan osallistuttiin vuoden aikana yli 1,3 miljoonaa kertaa. Joka neljäs helsinkiläinen yläkoululainen on käynyt viimeisen kuukauden aikana nuorisotalolla. Osana Helsingin vuotta maailman muotoilupääkaupunkina järjestettiin laaja ruoka- ja katutaideohjelma, johon osallistui kymmeniä tuhansia ihmisiä. WDC-vuoden hienoimpia hetkiä oli Knit'n'Tag-tapahtuma Ruttupuistossa, jossa maalattiin graffiteja elmukelmuille ja neulottiin graffiteja puiden ympärille. Pelkästään katutaidetapahtumissa oli vuonna 2012 yli 30 000 osallistujaa. Uskomattomiin suorituksiin venyttiin myös Jakomäessä, jossa nuorisotalo jouduttiin sulkemaan homeongelmien vuoksi. Kirjaston ja koulun kanssa tehdyn yhteistyön tuloksena juuri Jakomäestä tuli eniten jäseniä uuteen Ruudin ydinryhmään. Jakomäen tiimi palkittiin vuoden lopuksi viraston Vuoden tekona.

Jatkossa haluamme nuorisosiainkeskuksen olevan vieläkin paremmin se, josta nuoret tietävät saavansa omille ideoilleen tukea. Haluamme tehdä asioita, joissa räätälöimme avun tarpeen mukaan. Haluamme olla Helsingin paras työpaikka ja Suomen lempein virasto. On nuorten porukan tarvitsema tuki sitten parinsadan euron kulujen maksaminen, megafonin lainaaminen, ulkomainoskampanja tai tapaamisen järjestäminen, me haluamme olla avuksi. Osa meistä tulee aina tarvitsemaan siihen enemmän apua kuin toiset. Nuorisosiainkeskus uskoo, että tasa-arvo, kansanvalta ja vapaus eivät ole tunteita, vaan toimintaa. Juuri siitä on kysymys Ruudissa.

Me nuorisosiainkeskuksessa uskomme, että yhteinen toiminta – ei siis valistus, vaan tekeminen – synnyttää hyviä kokemuksia, luottamusta muihin ja uskoa omiin taitoihin. Me, lähes 400 nuorisotyön ammattilaista, uskomme, että sillä tavalla tehdään hyvää kaupunkia.

Nuorisotyön ydin on ihmisen näkeminen osaavana ja hyvänä. Se tuli todistettua myös keskustelussa Ruuti-nuoren kanssa. Kun erosimme, sanoin ottavani tavoitteeksi, että vuoden päästä hän uskoisi, että yhteiskuntaa voi muuttaa toimimalla muiden kanssa. Hän sanoi: ”Sitä mäkin toivon.”

Nuorisotoimenjohtaja
Tommi Laitio

MIKÄ IHMEEN NUORISOASIAINKESKUS?

Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskus tuottaa yhdessä nuorten kanssa monipuolisia kulttuuri- ja harrastepalveluja, edistää nuorten yhteiskunnallista osallistumista sekä tarjoaa nuorille tukea ja neuvontaa.

NUORISOASIAINKESKUKSEN KESKEISET PALVELUT 2012

ARVOPERUSTA

ELÄMISEN ILO

Elämisen ilo on jokaisen oikeus! Nuoret ja nuorisotyö tuottavat elämyksiä ja yhdessä tekemisen riemua. Elämisen iloa on myös velvollisuus välittää muista. Nuorisotyö kannustaa olemaan utelias ja kysymään rohkeasti. Elämisen iloa on innostua tulevasta!

TURVALLISUUS

Nuorisosiainkeskus tukee turvallista yhteisöllisyyttä, jossa on mahdollisuus kokea ja kokeilla rohkeasti. Nuoret voivat osallistua toimintaan pelkäämättä kiusaamista. Pitkäjänteinen työ luo turvallisen kasvuympäristön. Työntekijällä on oikeus tuntea olonsa turvallisesti työssään.

ASUKASLÄHTÖISYYS

Nuoret ovat tasavertaisesti mukana rakentamassa yhteisen tekemisen sisältöjä. Asukaslähtöisyys merkitsee jatkuvaa toimintaympäristön seuraamista sekä uteliaisuutta nuorten maailmaa kohtaan. Nuorilta nousevat toiveet ja tarpeet sisällytetään jokapäiväisen toiminnan suunnitteluun.

EKOLOGISUUS

Nuorisosiainkeskuksessa edistetään kestävä elämäntapaa vahvistamalla nuorten luontosuhdetta erilaisin luontokokemuksin, mahdollistamalla lähiympäristön ja maapallon puolesta toimiminen ja kannustamalla nuoria siihen. Nuorisosiainkeskuksen työntekijät sitoutuvat ekologiseen arkeen työssään.

TALOUDELLISUUS

Nuorisosiainkeskus etsii uudenlaisia menetelmiä ja tapoja toimia tehokkaasti ja päämäärätietoisesti. Toiminnan laatua sekä vaikuttavuutta seurataan ja resursseja käytetään vastuullisesti.

OIKEUDENMUKAISUUS

Oikeudenmukainen nuorisosiainkeskus kohtelee kaikkia nuoria ja työntekijöitä yhdenvertaisesti. Heikommassa asemassa olevia nuoria tuetaan ja puolustetaan. Nuorisosiainkeskus lisää yhdenvertaisuuden ymmärrystä ja toimii sen hyväksi.

YRITTÄJÄMIELISYYS

Yrittäjämielisyys on nuorten omatoimisuuden edistämistä. Nuoria rohkaistaan osallistumaan itseään koskevan toiminnan suunnitteluun, päätöksentekoon, toteutukseen sekä arviointiin. Nuorisosiainkeskuksessa työntekijöillä on innostusta ja hehkua toimia luovasti sekä ennakkoluulottomasti. Nuorisosiainkeskus mahdollistaa tehtävien hoitamisen ja luottaa työntekijöihin.

TOIMINTA-AJATUS

Nuorisoasiainkeskus tukee nuorten kasvua aktiiviseksi kansalaiseksi. Toimintaa suunnataan kaikille helsinkiläisille nuorille, ja heitä innostetaan löytämään itselleen sopivat tekemisen muodot ja olemisen tilat. Nuorisoasiainkeskus uudistaa työmuotojaan seuraamalla nuoruuden ilmiöitä ja nuorten elinolojen muutoksia.

VISIO

Helsinki on nuorille kaupunki, joka tarjoaa elämyksiä ja vapauden olla rohkeasti oma itsensä. Nuoret ja nuorisoasiainkeskus luovat yhdessä omannäköistä kaupunkikulttuuria.

STRATEGIA

Nuorisoasiainkeskuksen kärkihankkeita olivat nuorten kanssa tapahtuvan moniammatillisen toiminnan lisääminen internetissä, lapsille ja nuorille iltapäivisin ja loma-aikoina tarjottavan mielekkään toiminnan tuottaminen sekä lasten ja nuorten vaikuttamismahdollisuuksien lisääminen.

PAINOPISTEET

Nuorisoasiainkeskuksen toiminnan painopisteet ovat nuorten vaikuttaminen, palvelukonseptin uudistuminen, nivelvaihepudokkuus ja oppiminen nuorisotyössä.

RUUDIN LUJAA VAIKUTTAMISTA JA DEMOKRATIAA

Vuosi 2012 oli nuorten vaikuttamisjärjestelmä Ruudin ensimmäinen kokonainen toimintavuosi. Haasteita riitti, koska kyseessä on malli, jollaisesta ei Suomessa ole aiempaa kokemusta.

Vuonna 2010 ryhdyttiin kehittämään mallia, joka vastaisi perinteisiin nuorten kuulemis- ja osallisuusjärjestelmien haasteisiin ja puutteisiin. Nuoret ja päättäjät halusivat järjestelmän, joka tarjoaisi nuorille todellisen mahdollisuuden vaikuttaa monipuolisesti. Tavoitteena oli saada nuorten lisäksi Helsingin kaupungin työntekijät ja poliittiset päätöksentekijät mukaan toimintaan.

Ruuti on osa Helsingin Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa, minkä kautta järjestelmä pyritään saamaan käyttöön koko kaupungin organisaatiossa. Vuoden 2012 aikana aloitti toimintansa Ruuti-verkosto, jonka tehtävänä on edistää, tiedottaa, koordinoita ja kehittää lasten ja nuorten osallis-

tumista heitä koskevien palveluiden, paikkojen ja päätösten valmistelussa. Ruuti-verkosto kokoontui kertomusvuonna neljä kertaa. Verkostossa on yksi tai useampi nimikkovirkamies kustakin nuorten asioille keskeisestä virastosta. Kokouksissa vierailee tarpeen mukaan alan asiantuntijajäseniä esimerkiksi järjestöistä tai tutkimuslaitoksista.

RUUTI-VIESTINTÄÄ JA -KOULUTUSTA

Nuorisosiainkeskuksen ja opetusviraston viestintäyksiköiden edustajat kokoontuivat keväällä 2012 ja sopivat yhteisestä linjasta viestinnässä ja markkinoinnissa sekä syksyn 2012 aikataulusta ja vastuista. Suurin resursointi kohdistui

**RUUTI ON TARKOITETTU KAIKILLE
HELSINKILÄISILLE NUORILLE.**

**UUDENLAINEN VAIKUTTAMIS-
JÄRJESTELMÄ ON NUORTEN JA PÄÄTTÄ-
JIEN YHDESSÄ SUUNNITTELEMA.**

**HELSINGIN KAUPUNGINHALLITUS
PÄÄTTI RUUDIN KÄYTTÖNOTOSTA
13.6.2011.**

**RUUTIA KOORDINOIVAT NUORISO-
ASIAINKESKUS JA OPETUSVIRASTO.**

kertomusvuonna suurten tapahtumien ja nuorten ydinryhmän vaalien ehdolle asettumisen ja äänestämisen viestimiseen. Vuoden aikana toteutettiin myös Ruuti.net-vihkoja kouluille sekä kampanjamateriaalia eri tapahtumiin niin nuorten ydinryhmän kuin henkilökunnankin käyttöön.

Kertomusvuoden aikana nuorisoasiainkeskuksen työntekijöitä kävi kouluttamassa opetusviraston henkilökuntaa erilaisissa tapahtumissa, kuten oppilaskuntia ohjaavien opettajien starttipäivissä.

Myös nuorisoasiainkeskuksessa järjestettiin koulutuskiertokoulu, johon tuli osallistua jokaisen viraston työntekijän. Koulutuspäivän aikana syvennettiin laaja-alaisesti Ruutiin, ja jokainen yksikkö tai nuorisotalo aloitti oman Ruuti-suunnitelman

tekemisen. Koulutuksissa korostettiin Ruudin monipuolisuutta ja sitä mahdollisuutta, joka kaikilla helsinkiläisillä nuorilla on vaikuttaa itseään koskeviin asioihin.

Ruotsinkielisille nuorisotyöntekijöille järjestettiin oma koulutus, johon saapui kouluttajia Åbo Akademista, Malmön kaupungilta ja Finlands svenska skolungdomsförbundetistä.

Loppuvuodesta 2012 moni nuorisoasiainkeskuksen työntekijä koki tarvetta saada yksilöllistä valmennusta Ruudin toimintoihin liittyen. Yksilöllisen valmennuksen suunnittelu aloitettiin heti, ja yhteensä 33 valmennusta tullaan toteuttamaan kevään 2013 aikana.

RUUTIEXPO KÄVI KAUPUNGINTALOLLA

RuutiExpo on nuorten yhteiskunnallisen keskustelun areena, joka kannustaa nuoria toimimaan aktiivisesti ja tarjoaa heille vapauden tuoda julki mielipiteensä itselleen sopivalla tavalla. Tavoitteena on saada kaikenlaiset nuoret kiinnostumaan vaikuttamistoiminnasta; ne jotka haluavat vaikuttaa oman ryhmän tai järjestön kautta, ne jotka haluavat vaikuttaa ilman organisaatiota ja ne, jotka eivät ole selkeästi kiinnostuneita vaikuttamisesta.

RuutiExpossa nuoret ja päätöksentekijät kohtaavat, ja nuorten esiin nostamia ehdotuksia, aloitteita ja kannanottoja lähdetään työstämään edelleen esiteltäviksi valmistelijoille ja päättäjille.

Vuoden 2012 RuutiExpo järjestettiin lokakuussa Helsingin kaupungintalolla, joka täyttyi näytteilleasettajista, työpaikoista, kaupungin eri hallintokuntien pisteistä, kansalaisjärjestöistä ja päätöksentekijöistä. RuutiExpossa esittäytyivät myös Ruudin ydinryhmään 2013 ehdolle asettuneet nuoret.

Tapahtuman avasi apulaiskaupunginjohtaja **Ritva Viljanen**, ja päivän aikana tapahtumaan kävi tutustumassa mm. ylipormestari **Jussi Pajunen**. Nuoria tapahtumassa vieraili noin 2 500.

Nuorilla oli mahdollisuus suoraan vuorovaikutukseen päätöksentekijöiden kanssa lainaamalla heitä Elävästä kirjastosta tai osallistumalla pyöreän pöydän keskusteluihin. Pyöreässä pöydässä keskusteltiin nuorten valitsemista teemoista, mm. julkisesta liikenteestä, nuorten harrastusmahdollisuuksista, koulukiusaamisesta sekä 7.-luokkalaisille tarkoitetusta ”Teiniyspakkauksesta”, joka sisältää tietoa mm. päihteiden käytön ennaltaehkäisystä, seksuaaliterveyden ja mielenterveyden edistämistä sekä koulukuraattoreiden ja -psykologien tarjoamista palveluista. Lisäksi nuoret saivat keskustella ennalta sovittujen virkamiesten ja poliitikkojen kanssa verkon välityksellä.

RuutiExpon työpajoissa oli mahdollista vaikuttaa mm. sarakuvan keinoin, kirjoittaa päättäjille kirjeitä sekä koristella piparihahmoja teemalla *Kenet haluaisit nähdä itsenäisyyspäivän vastaanotolla*. Eduskunnan Pikkuparlamentissa piparit pääsivät joulukuussa näyttelyyn, jonka avasi nuorisotoimenjohtaja **Tommi Laitio**.

TÄRKEITÄ PÄÄTÖKSIÄ PÄÄTTÄJÄMIITISSÄ

Ensimmäinen Ruudin Päättäjämiiitti järjestettiin huhtikuussa 2012 Nuorten toimintakeskus Hapessa. Paikalla oli kolmisenkymmentä 13–19-vuotiaasta nuorta sekä virkamiehiä ja päätöksentekijöitä nuorilta nousseiden teemojen mukaan.

Aluksi nuoret keskustelivat keskenään asioista, joihin halusivat muutosta. Sen jälkeen nuoret ja päättäjät neuvottelivat pienryhmissä ja tekivät yhdessä päätökset, kuinka asioissa edetään ja kenen vastuulla on edistää asiaa. Sovittuja asioita lähtivät viemään eteenpäin asiasta riippuen poliitikot, kaupungin eri virastot ja nuoret itse.

Päättäjämääräytisissä sovittiin mm. 7.-luokkalaisille jaetavasta ”Teiniyyspakkaudesta”. Lisäksi päätettiin kehittää Ruudin ydinryhmän äänestämistapaa nettiäänestyksellä, perustaa foorumi, joka lähtee pohtimaan, kuinka nuoret otetaan mukaan päätösten valmisteluvaiheisiin sekä tehdä yhteiset linjaukset koulujen oppilaskuntien toimintaan.

Nuoret luvattiin ottaa mukaan kaupunkisuunnitteluun sekä tehdä verkko kanava, jossa kerrotaan nuorille, mitä kaupungissa tapahtuu ja suunnitellaan. Lisäksi luvattiin, että kaupunki ottaa huomioon nuorten ehdotukset, kun graffitipaikoista ruvetaan tekemään kartoitusta, ja että Helsingin seudun liikenne ottaa nuoret mukaan suunnittelemaan metroasemia, metrovauvoja, busseja jne. jotta julkinen liikenne saataisiin nuorten toiveiden mukaisesti värikkäämmäksi ja viihtyisämmäksi.

NUORTEN YDINRYHMÄ ON RUUDIN SIELU

RuutiExpo-tapahtumassa 11.11.2011 valittiin perinteisellä uurnaaäänestyksellä kaikkien aikojen ensimmäinen Ruudin nuorten ydinryhmä vuodelle 2012. Ehdolla oli 42 nuorta, joista valittiin 20 iältään 14–17-vuotiasta jäsentä. Tyttöjä oli 13 ja poikia seitsemän.

Äänestysaktiivisuus oli melko pieni, ja äänestystavan kehittäminen seuraaviin vaaleihin otettiin kertomusvuoden kehittämiskohteeksi. Vuoden 2013 nuorten ydinryhmän vaaleissa oli käytössä nettiäänestys, joka alkoi RuutiExpossa 21.11.2012. Kaikille vuosina 1995–1999 syntyneille helsinkiläisille lähetettiin postissa henkilökohtainen tunnus ja salasana, joilla he pääsivät äänestämään ehdokastaan erillisillä internet-sivuilla. Äänestysprosentti jäi 6,7 prosenttiin, mutta tavoite, että kaikilla äänestysikäisillä helsinkiläisnuorilla on mahdollisuus äänestää, toteutui.

Nuorten ydinryhmän 2013 vaalivalvoijat pidettiin marraskuussa 2012 kulttuuriareena Gloriassa. Paikalla oli ydinryhmäehdokkaiden lisäksi tuki- ja kannustusjoukkoja, nuorisosiainkeskuksen työntekijöitä, nuorisotoimenjohtaja **Tommi Laitio** sekä apulaiskaupunginjohtaja **Ritva Viljanen**. Iltaa viihdytti Paleface. Vuoden 2013 ydinryhmään valittiin 11 poikaa ja yhdeksän tyttöä eri puolilta Helsinkiä, iältään 13–17-vuotiaita. Edellisestä ydinryhmästä jatkoi kolme nuorta.

Ruudin ydinryhmän tehtävänä on koordinoita nuorilta nousseiden asioiden etenemistä ja pitää yhteyttä nuorten toimintaryhmiin. Ydinryhmä huolehtii, että kaikkien nuorten ääni kuuluu ja toimii linkkinä päätöksentekijöiden ja nuorten välillä.

Ydinryhmä 2012 piti kertomusvuoden aikana 14 virallista kokousta. Lisäksi viikonloppuseminaareja pidettiin kaksi, tammi-kuun seminaarin lisäksi marraskuussa, jolloin saatiin myös ydinryhmäläisten palautetta kuluneesta vuodesta. Ydinryhmän

nuorten rooli oli merkittävä myös suunniteltaessa Ruudin isoja tapahtumia sekä niiden viestintää ja markkinointia.

Joulukuussa 2011 ydinryhmä piti järjestäytymiskokouksen, jossa se valitsi puheenjohtajiston ja sihteerin. Ensi töikseen ydinryhmä alkoi pohtia ryhmälleen toimintasääntöä ja toimintasuunnitelmaa. Ensimmäinen viikonloppuseminaari ryhmän kanssa pidettiin tammikuun 2012 lopulla. Pää tavoitteena oli tutustua ja ryhmäytyä. Seminaarissa nuoret saivat tietoa kaupungin päätöksentekijäjärjestelmästä sekä työstivät omaa toimintasuunnitelmaansa.

Ydinryhmä kutsuttiin Ahtisaari-päivään marraskuussa 2012. Päivän tavoite oli nostaa esiin kansainväliseen konfliktien ennaltaehkäisyyn, sovitteluun ja rauhanvälitystyöhön liittyviä kysymyksiä. Kaksi nuorten ydinryhmäläistä piti tilaisuudessa nuorten puheenvuoron ja esitti kannanoton presidentti **Martti Ahtisaarelle**.

Ylipormestari **Jussi Pajunen** kutsui nuorten ydinryhmän tapaamiseen kaksi kertaa kevään 2012 aikana. Kaupunginjohtaja antoi ydinryhmälle tehtävän ideoida, miten ryhmä voisi toiminnassaan toteuttaa kaupungin Demokratia-ryhmän toimenpiteitä asukasosallisuuden ja alueellisen demokratian kehittämisessä, suoran demokratian edistämiseksi ja valmistelun avoimuuden lisäämisessä.

Vuoden 2013 aikana aloitetaan nuorisosiainkeskuksen kahdessa nuorisotyöyksikössä osallistuvan budjetoinnin pilotti-hanke, jossa koko alueen nuoret ovat mukana suunnittelemassa ja päättämässä, miten toimintaan suunnattuja varoja käytetään.

Näiden tilaisuuksien lisäksi nuoret osallistuivat moniin muihin alueellisiin ja kaupungin tason tilaisuuksiin, mm. helsinkiläisten nuorisojärjestöjen tapaamiseen, nuorten toiminta-

Halima Abdel Kawy, 16

Ruudin ydinryhmän jäsen kaudella 2012

Kiinnostuin Ruudista oikeastaan jo ennen kuin sillä oli edes nimeä. Olin seiskalla, kun osallistuin Hesän Nuorten Äänen Avoimiin foorumeihin, jossa uusi malli esiteltiin. Myös koulussa käytiin kertomassa Ruudista. Olin ollut mukana Ansa-toiminnassa (Aktiiviset Nuoret Stadin Asialla) ja koulun oppilaskunnassa. Ysillä toimin puheenjohtajana, joten vaikuttaminen oli jo tuttua.

Vaikka Ruuti tuntui aluksi monimutkaiselta järjestelmältä, minulle riitti tieto, että sen kautta pääsee vaikuttamaan. Oppilaskunnan ohjaava opettaja kannusti asettumaan ydinryhmän ehdokkaaksi. Harkitsin vähän aikaa, hain ja pääsin.

Jo hakeminen oli niin jännä kokemus, että ei olisi haitannut, vaikken olisi päässyt ydinryhmään. Jaoin ihmisille flyereitä, joissa oli äänestysnumeroni ja asiat mitä pidän tärkeänä. RuutiExossa juttelin ihmisille, ja huomasin, kuinka ylitin jo ehdokkaana rajojani.

Olin yllättynyt, että pääsin ydinryhmään. Kokemus oli hieno, joskin töitä se teetti. Valinta-ni aiheutti koulussani kiinnostusta, ja minua onniteltiin valinnastani.

Tärkeimpänä ydinryhmän saavutuksena pidän sitä, että saimme levitettyä tietoa Ruudista ja loimme perustan ydinryhmän toiminnalle. Keksimme myös ajatuksen ”Teiniyspakkauksesta”.

Vuodesta on jäänyt mieleen erityisesti Päättäjämiitti. Siellä huomasin, että päättäjät ottavat meidät tosissaan ja että ajamamme asiat menevät perille. Kaupunginjohtajan tapaamisissa istuimme pyöreän pöydän ääressä, ja **Jussi Pajusen** positiivinen asenne teki vaikutuksen. Keskustelimme niin Päättäjämiitissä kuin kaupunginjohtajan tapaamisissakin nuorten vaikuttamismahdollisuuksista koulussa, kaupunkikuvassa, kulttuurissa ja terveydenhuollossa. Myös tapahtumat, kuten Maailma kylässä -festari, jäivät mieleen, koska niissä oli mahdollisuus jutella kaikenlaisten ihmisten kanssa.

Ruuti vie nuorten vaikuttamista oikeaan suuntaan. Itse olen oppinut mm. keskustelu-, neuvottelu-, perustelu- ja esiintymistaitoja. Nuorten tietoisuutta Ruudista pitäisi lisätä. Asiasta pitäisi kertoa enemmän koulussa ja eri tapahtumissa, eli jalkautua konkreettisesti nuorten joukkoon. Ehkä jonkinlainen esittelyvideo sosiaalisen mediaan olisi hyvä tehdä ja Ruuti.net-sivua tuoda enemmän esille.

Mielestäni Ruudin rakenne ei ole vaikea, kun siihen pääsee vain sisälle. Ydinryhmällä tulisi kuitenkin olla suora yhteys nuorten Ruutiryhmiin, jotta tiedettäisiin, mitä on meneillään, ja sitä kautta voitaisiin auttaa nuorten ryhmiä.

Kaikki nuoret eivät ole yhtä kiinnostuneita vaikuttamisesta, mutta nuorten ryhmät ovat heille väylä vaikuttaa toiminnan kautta. Hyvä esimerkki on Lähiöprinsessojen toiminta. On tärkeää, että Ruuti pystyy järjestelmänä auttamaan nuoria. Itse koin, että saimme nuoriso-asiainkeskuksen työntekijöiltä tukea, ilman heitä emme olisi mitenkään selvinneet.

Ruuti vakuutti minut vaikuttamisen toimivuudesta: yksittäisillä mielipiteillä voi oikeasti olla merkitystä, ja jokainen voi tehdä jotakin vaikuttaakseen asioihin.

ryhmien tapaamisiin, rehtoritapaamisiin ja Maailma kylässä -festivaaleille. Kaiken kaikkiaan nuorten osallistumis- ja käyntikertoja kertyi 548.

Ydinryhmällä oli syksystä 2012 alkaen tukenaan nuorisohjaaja, joka huolehti ryhmän toimivuudesta ja erilaisten yhteyksien ja tiedon välittämisestä nuorille. Lisäksi nuorilla oli mahdollisuus saada itselleen henkilökohtainen avustaja nuorisosiainkeskuksen henkilöstöstä, mikäli hän tunsi tarvitsevansa apua tiedon saannissa tai vaikka erilaisten asiakirjojen tulkkauksessa.

VAIKUTTAMISTA VERKOSSA – RUUTI.NET

Ruuti.net-sivuston lähtökohtana on interaktiivisuus ja mahdollisuus keskustella ja kehittää ajatuksia muiden nuorten kanssa. Ruuti.net-sivusto koostuu toimintaryhmien sivustosta, blogiosiosta, oppilaskuntatiedoista ja nuorten ideakanavasta.

Ruudin Facebook-sivujen kautta nuoret saavat yhteyden muihin vaikuttamisesta ja muutoksista kiinnostuneisiin nuoriin sekä tukea hyville ideoille ja mahdollisuuden kommentoida muiden ajatuksia.

Kertomusvuonna verkkokeskusteluissa olivat mukana Ruudin ydinryhmän nuoret ja Ruudin parissa työskentelevät ammatilaiset. Ideakanavan kautta nuoret pääsivät tekemään omia aloitteita, joita Helsingin kaupungin hallintokunnat ovat sitoutuneet käsittelemään.

RUUTIA KOULUISSA

Syksyn Ruuti-oppilaskuntatapaamisten tarkoituksena on kehittää koulujen oppilaskuntien toimintaa ja kevään Kaupungintalolla pidettävien Ylipormestarin oppilaskuntapäivien edistää oppilaiden ja opiskelijoiden osallisuutta kouluissa ja oppilaitoksissa.

Molempien tapahtumien järjestelyissä päävastuullisena on opetusvirasto, mutta Oppilaskuntapäivillä oli kertomusvuonna mukana nuorisosiainkeskuksen henkilökuntaa verkostoitumassa ja markkinoimassa mm. RuutiExpoa sekä ydinryhmän ehdolle asettumista ja äänestystä.

Ruotsinkielisten ala- ja yläkoulujen ja 2. asteen oppilaitosten oppilaskuntapäivien järjestämisessä oli vahvasti mukana ruotsinkielinen nuorisotyöyksikkö.

INSPIROIVIA RUUTIRYHMIÄ

Ruudin toimintaryhmällä tarkoitetaan vapaata nuorten porukkaa, joka haluaa omasta halustaan toimia itselleen tärkeän asian puolesta. Ruudin toimintaryhmät antavat nuorille matalan kynnyksen mahdollisuuden vaikuttaa esimerkiksi omalla asuinalueellaan.

Ruutiryhmiä syntyi kertomusvuoden aikana niin nuorisotaloilla kuin muuallakin. Nuorisotalojen Ruutiryhmillä oli mahdollista hakea toimintaansa Ruutirahaa, jota oli vuoden aikana käytössä 40 000 euroa.

Muilla vapailla nuorten ryhmillä oli mahdollisuus hakea toimintaansa Sponssi-rahaa, joka on osa nuorisolautakunnan projektiaavustusmäärärahoista. Niin Ruuti- kuin Sponssirahassa periaatteena on mahdollisimman nopea päätösten teko. Nuoret saivat kertomusvuonna aikaan hienoja muutoksia, tapahtumia ja kehittämisideoita.

Ruudista tiedotettiin alueilla monin eri tavoin. Nuoria informoitiin mm. nuorisotalojen talokokouksissa ja Facebookissa. Joiltakin nuorisotaloilta lähdettiin kouluille kertomaan Ruudista ja toisilla oppilaat ja opettajat tulivat vierailulle nuorisotaloille. Tarkoituksena oli tehdä Ruutia tutuksi ja kannustaa nuoria asettumaan ehdolle Ruudin ydinryhmän vaaleissa.

NUORTEN ÄÄNI KUULUU DEMOKRATIAHANKKEISSA

Pääkaupunkiseudun Nuorten ääni -toimitus on suunnattu 13–19-vuotiaille nuorille. Toiminnan tavoitteena on saada nuorille ja nuorten tärkeinä kokemille yhteiskunnallisille asioille enemmän positiivista näkyvyyttä medioissa. Toimitus toimii yhteistyössä Helsingin Sanomien, Yleisradion ja Suomen Kuvalehden kanssa.

Nuoret ideoivat ja toteuttavat jutut itse, tekevät toimitusta koskevat päätökset ja johtavat kokouksia. Lisäksi nuoret osallistuvat toiminnan arvioimiseen ja kehittämiseen. Päätökset ja suunnittelu tehdään yhdessä, ja myös suuri osa jutuista tehdään ryhmissä.

Kertomusvuonna Nuorten Ääni -toimitus voitti yhtenä kolmesta oikeusministeriön Demokratiapalkinnon 2012 nuorten

POIMINTOJA VUODEN 2012 RUUTIRYHMISTÄ

- 1** Jakomäessä syntyi Lähiöprinsessojen aloitteesta graffiti-hanke Project XXX. Nuoret järjestivät *Koko perheen kiva päivä* -tapahtuman.
- 2** Fallkullassa Pope- eli Poniperhe-ryhmä keräsi rahaa uuden ponin oston. Oi elä -tiimi herätti keskustelua eläinten elinolosuhteista ja oikeuksista.
- 3** Pukinmäen mopohallilla nuorten toimintaryhmä tuotti nuorille suunnattua liikennekasvatusmateriaalia. Uusi malli koostuu noin 20 minuuttia pitkästä videosta sekä siihen liitettävästä keskusteluosiosta.
- 4** Tapulikaupungin nuorisotalolla järjestettiin nuorten kuntavaalipaneeli-ilta, jossa nuoret ja aikuiset keskustelivat alueen päättäjien ja nuorisolautakunnan jäsenten kanssa. Nuoret toivat vahvasti esille talon ja sen ohjaajien merkityksen nuorten elämässä.
- 5** Viikissä Ruutiryhmä ajoi Viikin nuorisotalo -hanketta. Osa Ruutiryhmän nuorista järjesti Onko tämä tervettä -polun, jossa nuoret kiersivät Viikin alueen nuorten suosimia paikkoja ja kertoivat nuorten tekemisistä ja alueen ongelmista. Nuoret kutsuivat polulle mukaan alueen asukkaita, nuoria, valtuutettuja, toimijoita, nuorisohjaajia ja lehdistöä.
- 6** Kallahdessa neljän nuoren ryhmä teki tunnetuksi tarroilla ja Youtube-videolla Euroopan Sosiaalisten perusoikeuksien julistuksen seitsemää artiklaa. Nuoret osallistuivat myös alueen Donkkaa Columbukseen -tapahtuman järjestämiseen, uuden skeittipaikan suunnitteluun ja suunnittelivat nuorisotalon ja ala-asteen yhteistä piha-aluetta.

- 7** Munkkiniemen nuorisotalon pihaan pystytettiin kesäkuun alussa Pop in -kesäcafe. Kahvilan avulla alueen asukkaat tutustuivat nuorisotalon nuoriin ja nuoret oppivat pitkäjännitteisyyttä ja työntekoa.
- 8** Östersundomissa nuoret perustivat Ruutiryhmän järjestääkseen sisällöltään monipuolisia lan-tapahtumia.
- 9** Kaakon alueen Kansa-ryhmä toteutti Pissihissi-kampanjan, jossa nuoret laativat metroasemien hisseistä hajukartan, minkä tarkoituksena oli saada hissit miellyttäväksi kulkea. Kampanjan ansiosta HSL tarkasteli omaa siivoustaan ja sen riittävyyttä.
- 10** Arabian nuorisotalon nuorten rocktoimikunta huolehti 41 bändi-illan onnistumisesta.

eteen tehdystä työstä. Nuorten Ääni -toimituksen tv-ryhmä toteutti muun muassa kuntavaaleja käsittelevän juttusarjan ja Helsingin Sanomien verkkosivuilla käynnistettiin uusi NÄTit kysy -blogi. Toimitus oli aktiivisesti mukana myös useissa sosiaalisen median foorumeissa.

Toimitus osallistui maaliskuussa 2012 järjestettyyn Nuorten parlamentti -tapahtumaan eduskunnassa. Nuoret pystyttivät toimituksen, joka seurasi päivän tapahtumia ja raportoi niistä eduskunnan verkkosivuille. Ruuti-suunnitelmansa mukaisesti toimitus tarjosi nuorille mahdollisuuden saada äänensä kuuluviin Suomen valtamedioissa. Toimitus toi mediassa esille nuorille tärkeitä asioita ja kannusti nuoria osallistumaan yhteiskunnalliseen keskusteluun. RuutiExossa nuoret rakensivat minitoimituksen ja järjestivät minitoimituskokouksia.

Neljä Nuorten Ääni -toimituksen kokenutta jäsentä palkattiin apulaistuottajiksi tekemään nuorten vaikuttamisesta kertovaa *Uuden ajan vaikuttajat* -yhteiskuntaoppikirjaa. Kirja koostuu nuorten kirjoittamista, vaikuttamiseen liittyvistä artikkeleista, Nuorten Ääni -toimituksen lehtikirjoituksista ja Nuorten Ääni -toimituksen tv-jutuista, jotka on koottu dvd:lle.

Skarppi-vertaisvalistusohjelmassa koulutetaan 14–18-vuotiaita nuoria oman yhteisönsä vertaisvalistajiksi nuoremmille, 12–14-vuotiaille nuorille.

Skarppi-toiminnan tavoitteet jakautuvat koulutettaviin vertaisvalistajiin ja valistettaviin nuoriin. Skarppiin kuuluu myös valistettavien vanhemmille järjestettävät vanhempainillat. Kokemusten mukaan nuorten osallisuus vaikuttaa positiivisesti nuorten kiinnostukseen ja haluun ottaa vastaan tietoa ja keskustella alkoholiin liittyvistä asioista.

Skarpin työntekijä ja nuoret olivat mukana kansainvälisessä *Paths of participation* -projektissa, jonka tavoitteena on luoda ja levittää uudenlaisia osallisuustyökaluja ja -menetelmiä nuorisotyöhön.

Vuonna 2012 Skarppi koulutti yhteensä 95 vertaisvalistajaa, jotka valistivat 635 nuorta. Nuorten käyntikertoja oli 2 819 ja aikuisten 665. Infoja järjestettiin kuusi, ja niissä tavoitettiin 54 nuorta ja 55 aikuista. Vuoden aikana koulutettuja nuorten ryhmiä oli 16 ja aikuisten kaksi. Skarppi laajeni vuoden aikana kolmeen uuteen kouluun ja kahteen nuorisotaloon.

TÄRKEINTÄ ON LASTEN JA NUORTEN HYVINVOINTI

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman puitteissa edistettiin kertomusvuonna loma- ja vapaa-ajantoimintoja ja kehitettiin Ruudin vaikuttamismahdollisuuksia.

Lasten ja nuorten tasapainoisen kasvun kannalta on tärkeää, kuinka yhteisöllinen heidän kasvuympäristönsä on ja miten osallisia lapset ja nuoret kokevat olevansa yhteisöissään. Lapsilla ja nuorilla on erilaiset mahdollisuudet harrastamiseen ja itsensä toteuttamiseen mm. perheen varallisuuden mukaan.

Helsingin kaupungin Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman 2009–2012 tavoitteena nuorisosiainkeskuksen osalta oli ensimmäisellä kaudella erilaisten vapaa- ja loma-ajan toimintojen kehittäminen kouluikäisille lapsille ja nuorille erityisesti sosioekonomisesti heikommilla alueilla sekä lasten ja nuorten vaikuttamismahdollisuuksien lisääminen.

Jokaiselle lapselle ja nuorelle pyrittiin kertomusvuonna turvaamaan yksi kiinnostava harrastus ja luomaan malleja harrastetoiminnan tarjoamiseen yhteistyössä muiden hallintokuntien ja järjestöjen kanssa. Huomioon otettiin erityisesti väliinpuotoajakäryhmän, eli 3.–6.-luokkalaisten, monikulttuuristen lasten ja nuorten sekä erityisoppilaiden tarpeet.

Lasten ja nuorten vaikuttamismahdollisuuksia lisättiin nuorten vaikuttamisjärjestelmä Ruudin (alkaen s. 8) avulla niin alueellisella kuin kaupunkitasollakin. Lisäksi kehitettiin lasten ja nuorten osallistumistapoja heitä koskevien palvelujen suunnittelussa Vuorovaikutussuunnitelman avulla (s.17).

YHTEISTÄ LASU-UISTINTÄÄ

Kaupunkilaista kiinnostavat ensisijaisesti palveluiden löytyminen yhdestä paikasta ja mahdollisuudet poimia runsaasta tarjonnasta itselleen sopivimmat. Toisarvoista on, mikä virasto palvelun tuottaa.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tiimoilta lapsille ja nuorille suunnatun toiminnan viestintää yhdistettiin. Kaikilla hallintokunnilla ja helsinkiläisillä nuorisoyrjestyöllä oli kertomusvuonna mahdollisuus markkinoida harrastustoimintaansa nuorisoyasiainkeskuksen hallinnoimassa sähköisessä Harrastushaku.fi-palvelussa. Erityisesti loma-aikojen toiminnan markkinoinnissa Harrastushakua käytettiin kiitettävästi. Opetusviraston Wilma-yrjestyelmää hyödynnettiin myös vapaa-ajan palvelujen tiedotuskanavana.

Nuorisoyasiainkeskus koordinoi kertomusvuonna kaupungin loma-aikojen toimintojen yhteistä markkinointia. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman rahoilla kustannettiin toukokuussa 2012 Metro-lehden välissä julkaistu 12-sivui-nen KesäStadi-liite ja lokakuussa 2012 SyysStadi-liite. Liitteissä tiedotettiin loma-aikojen tapahtumista, leireistä ja kursseista. Liitteistä saatiin hyvää palautetta, ja se tavoitti tarjolla olleista markkinointikanavista eniten asiakkaita.

VAROJA LASTEN JA NUORTEN VAPAA-AIKAAN

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman avulla nuorisoyasiainkeskuksessa lisättiin vapaa- ja loma-ajan harrastetoimintaa eri toimipaikoissa ja tapahtumatuotannoissa lähes sadassa toiminnassa ympäri Helsinkiä, mm. kesätoiminnoissa, SyysStadissa, Reaktorissa ja kerhotoiminnassa nuorisotaloilla.

Kertomusvuonna toiminnoista suosituimpia nuorisotaloilla ja muissa alueellisissa toimipaikoissa olivat liikunta, tanssi,

kädentaidot ja ruoanlaitto. Lasu-varoin yrjestyettiin nuorisotaloilla yhteensä 65 erilaista kerhoa. Tarjolla oli kursseja tanssista teatteriin ja graffiteista keramiikkaan.

Ruoanlaittokerhojen suosio kasvoi edellisvuodesta yli kymmenen prosenttia World Design Capital -vuoden ruokatyöpa-jojen myötä. Verkossa tapahtuva ryhmätoiminta kasvoi 13,5 prosentilla kevääseen 2011 verrattuna.

Monikulttuuristen nuorten ryhmän Metro!-teatterihanke hui-pentui kertomusvuonna. Noin kymmenen nuoren ryhmä ohjaa-jineen tuotti aineistoa keväällä 2012 ensi-iltansa saaneeseen esitykseen draama- ja katutaidetyöpaajoissa, ja itse esitystä harjoiteltiin keväällä 2012 noin kerran viikossa yhteensä 15 kertaa. *Metrolla Ithakaan* -esitys irtautumisesta ja kotiutumi-sesta maahanmuuttajataustaisten nuorten näkökulmasta sai ensi-iltansa Helsingin metroverkossa toukokuussa.

Esityksiä oli yhteensä 12, ja ne keräsivät yli 200 virallista katsojaa sekä metroissa esitysten aikana matkustaneet satunnaiset katsojat. Yhteistyökumppaneina hankkeessa toimivat Helsingin seudun liikenne, Helsingin kaupungin lii-kennelaitos, Helsingin kaupunginteatteri ja Lahden ammat-tikorkeakoulu. Erityisesti HSL toivoi lisää nuorten kanssa toteutettavia kaupunkikulttuurihankkeita.

Kesällä 2012 Nuorten toimintakeskus Hapen parvekkeelle nousi uudistunut kaupunkipuutarha. Parvekekesä-hanke toteutettiin yhteistyössä Dodo ry:n sekä Lasten ja nuorten puutarhayhdistyksen kanssa. Parveke toimi lähialueen ihmisten virkistysalueena ja vapaana oleskelutilana joka arkipäivä. Parvekepuutarhaa hoitaneet työllistetyt nuoret suunnittelivat parvekkeelle ohjelmaa. Parvekettä käyttivät myös muut talon toimijat, kuten yrjestyöt ja Narrissa harjoitelleet nuorten ryhmät. Parvekkeella oli kävijöitä kesän aikana noin 1 080, joista osa oli kansainvälisiä vieraita.

Lasten puutarhakesä -projektia laajennettiin vuonna 2012. Puutarhakesä 2012 toteutettiin kumppanuushankkeena Las-ten ja nuorten puutarhayhdistyksen sekä Vuosaaren ja Kaak-koisen nuorisotyöyksiköiden kanssa. Hankkeen kohderyhmänä olivat lähinnä Kallahden ja Roihuvuoren 15–17-vuotiaat nuo-ret. Tavoitteena oli perehdyttää nuoret työelämään ja luoda heille kesätyöpaikkoja. Puutarhakesä työllisti kesällä 2012 kahdeksi viikoksi yhteensä 18 nuorta. Nuorille pidettiin 8–10 tunnin perehdytyskoulutus huhti–toukokuussa.

Koulujen syyslomaviikon tapahtuma Lokaviikot sai uudeksi nimekseen SyysStadi. Toimintaa ei tuotettu enää festarikoko-naisuutena, vaan eri toiminnot, tapahtumat, kurssit ja leirit koottiin yhteisen viestinnän alle. SyysStadi tarjosi monipuoli-sesti kulttuuri- ja taidetoimintoja koululaisille eri puolilla Helsinkiä. Mukana Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan kuuluvien virastojen lisäksi olivat mm. Kansallisteatteri ja Hel-singin Musiikkitalo. Kävijöitä SyysStadin eri tapahtumissa oli yhteensä yli 4000.

Kallahden peruskoulun Projekt 7 tuotti kaikille koulun 7.-luok-kalaisille erilaisia harrastetoimintoja kaksi kertaa viikossa. Mukana projektissa olivat opetusvirasto, kulttuurikeskus, lii-kuntavirasto ja nuorisoyasiainkeskuksen Seikkailutalo. Tarve projektille heräsi koulun halusta ennaltaehkäistä 7.-luokkalaisten häiriökäyttäytymistä ja lisätä oppilaiden, koulun sekä koko alueen hyvinvointia.

Nuorisoyasiainkeskuksessa juhlittiin Helsinki-päivää tarjoamalla ohjel-maa nuorille. Helsinki-päivää olivat tekemässä nuorisoyasiainkeskuksen lisäksi Arabian nuorisotalon rock-toimikunta, liikuntavirasto, kirjastobussi, WDC-hanke *Nuoret muotoilevat maailmaa* ja Pau-lig oy. Kaiken kaikkiaan puistoon löysi tiensä noin tuhat nuorta.

LASTEN JA NUORTEN VUOROVAIKUTUSSUUNNITELMA

Lasten ja nuorten vuorovaikutussuunnitelma oli yksi hyvinvointisuunnitelman kärkihankkeista 2009–2012. Hankkeen takana on poikkihallinnollinen Lasten ja nuorten kaupunki-verkosto, joka kokoontui kolme kertaa vuonna 2012.

Vuorovaikutussuunnitelma on osa Ruutia, ja sen avulla selvitetään, miten lasten ja nuorten ääni saadaan kuuluviin virastojen suunnitteluprosesseissa. Hankkeessa on kehitetty toimintamalleja, jotka edistävät nuorten osallistumista fyysisen ympäristön suunnitteluun.

Pilottihankkeita on tehty koulun ja nuorisotalon pihojen, lähiliikuntapaikkojen, skeittipaikkojen ja kirjastojen nuorten osaston sisustuksen ja toiminnan suunnittelussa sekä rakennusviraston aluesuunnitelmissa. Kertomusvuonna työn alla olivat koulun pihan ja iltapäiväkerhotilan tuunaus pienellä budjetilla sekä aita, jota voi käyttää laillisena graffitaitana Tullikirjurin skeittipuiston ja jousiammuntaradan välissä.

Vuorovaikutusmalli valmistui kertomusvuonna lähiliikuntapaikkojen suunnittelun osalta. Koulun pihan perusparannuksen osalta suunnittelu valmistui mutta jäi osin hyväksymättä. Rakennusviraston aluesuunnitelman malli saatiin lähes valmiiksi, ja skeittipaikan suunnittelu ja nuorisotalon pihan tuunaus jatkuvat vuonna 2013.

YHTEISTYÖSSÄ HYVINVOINTIA LAPSILLE JA NUORILLE – OHJAUSRYHMÄ JA TYÖRUKKANEN

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tavoitteen, lasten ja nuorten osallisuuden ja yhteisöllisyyden vahvistamiseen liittyvän ohjausryhmän vetovastuu oli nuorisosiainkeskuksella. Ohjausryhmään kuului jäseniä opetus-, liikunta- ja sosiaalivirastosta sekä kaupunginkirjastosta ja kulttuurikeskuksesta. Ryhmän puheenjohtajana toimi osastopäällikkö **Kari Naalisvaara** lokakuun 2012 loppuun saakka ja va. osastopäällikkö **Merja Hovi** marraskuun 2012 alusta alkaen. Ohjausryhmä kokoontui kertomusvuonna neljä kertaa ja piti yhteyttä tarvittaessa akuuteista asioista.

Ohjausryhmälle oli tärkeää, että järjestöt olivat aktiivisesti mukana jo hankkeen suunnitteluvaiheessa eikä pelkästään palveluiden tuottamisessa. Nuorisosiainkeskuksessa järjestettiin huhtikuussa 2012 tapaaminen nuoris-, liikunta- ja kulttuurijärjestöjen kanssa. Ohjausryhmässä pohdittiin, miten Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman avulla voitaisiin entistä paremmin tukea järjestöjä ja niiden roolia hyvinvointipalvelujen tuottamisessa.

Tavoitteena on, että Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman toisella kaudella keväällä 2013 pidetään kaksi yhteistä suunnittelutapaamista hankesuunnittelijoiden kanssa.

Ohjausryhmän lisäksi Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tiimoilta kokoontui työrukkanen, johon kuului virastojen työntekijätason henkilöstöä. Rukkanen kokoontui kertomusvuonna noin kerran kuussa. Työrukkaseen kuului kaikkien Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman hallintokuntien edustajien lisäksi yksi järjestöjen edustaja.

TILOJA JA TEKEMISTÄ NUORILLE

Nuorisotalon tehtävänä on nuoren omalla asuinalueella tarjota mielekästä tekemistä, kavereita ja aikuisten tukea sekä opettaa yhteisten asioiden hoitoa ja medianlukutaitoa.

Nuorisotaloilla on vakiintunut asema omalla alueellaan. Ne sijaitsevat usein keskeisellä paikalla, esimerkiksi kirjaston tai koulun läheisyydessä, ja ne ovat muotoutuneet nuorten kohtaamispaikoiksi.

Nuorisotaloilla nuoret voivat kokea osallisuutta ja yhteisöllisyyttä ja keskustella nuorisotyöntekijöiden kanssa mieltä painavista asioista.

Arki-iltapäivisin nuorisotaloilla järjestetään toimintaa 9–12-vuotiaille varhaisnuorille, ja iltaisin taloa käyttävät 13-vuotiaat ja sitä vanhemmat nuoret. Joillain taloilla tar-

jotaan toimintaa varhaisnuorille myös lauantaisin. Nuorille nuorisotalot olivat auki perjantaisin klo 22.45 asti ja jokaisessa nuorisotyöyksikössä ainakin yksi talo lauantaisin klo 22.45 asti.

Avoimissa nuorten illoissa pelaillaan, jutellaan ja katsellaan televisiota. Pienryhmissä harrastetaan nuorisotalosta riippuen mm. tanssia, kädentaitoja, musiikkia, liikuntaa tai teatteria. Nuorten talokokouksissa nuoret osallistuvat taloa koskevaan päätöksentekoon, ja Ruutiryhmissä nuoret voivat nuorisohjaajan avustuksella ajaa itselleen tärkeitä asioita esimerkiksi omalla alueellaan.

Verkkoperustainen nuorisotyö on tullut vuosi vuodelta yhä tärkeämmäksi osaksi nuorisotalotoimintaa, ja yksiköillä on omat verkko- ja mediaohjaajat. Lähes kaikilla nuorisotaloilla on omat Facebook-sivut.

Kertomusvuonna nuorisotalojen käyntikerrat olivat yhteensä 936 582 (921 239), joista nuorten käyntikertoja oli 472 384 (496 782).

NUORTEN OHJAUS- JA PALVELUVERKOSTO

Nuorisolain mukaan kunnassa tulee olla nuorten ohjaus- ja palveluverkosto, johon kuuluvat opetus-, sosiaali, terveys- ja nuorisotoimen sekä työ- ja poliisihallinnon edustajat. Verkoston tehtävänä on koota tietoja nuorten kasvu- ja elinoloista sekä nuorten palvelujen saavutettavuudesta ja riittävydestä. Sen tulee toimia vuorovaikutuksessa nuorten palveluja tuottavien yhteisöjen kanssa ja edistää palvelujen yhteensovittamista sekä nuorten palveluihin ohjautumista.

Helsinkiin perustettiin nuorisolain mukainen nuorten ohjaus- ja palveluverkosto -työryhmä kaupunginjohtajan päätöksellä syyskuussa 2012. Nuorisotoimen rooli kyseisen verkoston toimijana on merkittävä. Verkoston puheenjohtajana toimii sivistystoimen apulaiskaupunginjohtaja ja varapuheenjohtajana nuorisotoimenjohtaja. Lisäksi verkoston sihteeri nimitään nuorisosiainkeskuksesta. Työryhmä aloitti työskentelynsä joulukuussa 2012.

KÄYNTIKERRAT 2012 / 1-12

Alueellisten palvelujen osasto

	Nuorten käyntikerrat	Nuorisotilojen muut käyntikerrat	Verkossa kohdatut nuoret	KÄYNTIKERRAT YHTEENSÄ
Osaston yhteiset	3 596	548	2 931	7 075
Eteläinen nsotyöyksikkö	28 176	49 470	735	78 381
Keskinen nsotyöyksikkö	66 591	49 969	4 973	121 533
Läntinen nsotyöyksikkö	38 548	40 058	2 399	81 005
Haaga-Kaarelan nsotyöyksikkö	36 952	25 977	5 130	68 059
Pohjoinen nsotyöyksikkö	24 997	22 334	625	47 956
Malmi-Pukinmäen nsotyöyksikkö	49 633	80 945	1 673	132 251
Pohjois-Koillinen nsotyöyksikkö	23 028	6 827	598	30 453
Kaakkoinen nsotyöyksikkö	41 641	55 960	2 553	100 154
Itäinen nsotyöyksikkö	79 991	49 291	2 991	132 273
Vuosaaren nsotyöyksikkö	29 459	27 546	1 079	58 084
Svenska ungdomsarb.enheten	49 772	25 554	4 042	79 368

Keskitettyjen palvelujen osasto

	175 519	206 078	14 298	395 895
Kohdennetun nsotyön toimisto	85 785	47 537	5 560	138 882
Kulttuurisen nsotyön toimisto	86 940	67 865	7 912	162 717
Nuorten kansalaistoiminnan toimisto	2 694	90 676	200	93 570
Verkkonuorisotyön kehittämiskeskus*	100	0	626	726
Hallintopalvelujen osasto	0	0	0	0
YHTEENSÄ	647 903	640 557	44 027	1 332 487

* Verkkonuorisotyön kehittämiskeskuksen käyntikerrat sisältävät vaan Kompassin

Aleks Jemeljanov, 14 v Roihuvuoren nuorisotalon nuori

Aloin käydä nuorisotalolla neljännellä luokalla, kun koulukuraattori näytti paikan. Roihuvuoren nuorisotalolle on helppo tulla, aina löytyy tuttuja. Mä olen ja chillailen, katson joskus telkkaria ja juttelen ohjaajien kanssa. En kaipaa talolla sen ihmeellisempää tekemistä, kivointa on olla kavereiden kanssa. Viime syksynä olin kyllä kokkikerhossa, jossa tehtiin eri maiden ruokia.

Nuorisotalon kautta sain kesätyöpaikankin. Ohjaajat kertoivat, että voisin hakea Kumpulasta puutarhatöitä kahdeksi viikoksi, ja he auttoivat tekemään hakemuksen. Työ oli lähinnä kitkemistä, haravoimista sekä erilaisten yrttien, marjojen ja vihannesten keräämistä, joita saatiin viedä myös kotiin. Työstä oli hyötyä ja se oli tärkeä kokemus, koska sain palkkaa ja tutustuin työelämään.

JÄRJESTÖT MUKANA NUORISOTYÖSSÄ

Nuorisotalot tekevät runsaasti yhteistyötä alueen muiden toimijoiden, mm. järjestöjen, koulun ja seurakunnan, kanssa ja vahvistivat kumppanuutta entisestään kertomusvuonna.

Keväällä 2012 valmistui kartoitus, jossa selvitettiin järjestöjen kiinnostusta osallistua nuorisotyön toteuttamiseen ja yhteistyöhön nuorisoasiainkeskuksen kanssa. Selvitystyö tuotti kaksi erilaista järjestöpilottimallia, joiden pohjalta aloitettiin pilottitoiminta kuudessa nuorisotyöyksikössä.

Järjestöpilotti nuorisotaloilla iltapäivisin toteutettavasta varhaisnuorisotoiminnasta käynnistyi neljällä nuorisotalolla viiden erilaisen järjestökumppanin kanssa. Järjestöt vastasivat itsenäisesti kaikille avoimen varhaisnuorisotyön sisällöistä ja toimintojen organisoimisesta sovittuina iltapäivinä. Yhteistyöstä saadut kokemukset olivat rohkaisevia, ja kokeilua jatketaan keväällä 2013.

Varhaisnuorten toimintaa tulivat tuottamaan mm. Mannerheimin lastensuojeluliitto ja Pioneerit Malmille, Pioneerit ja Karjalan nuoret ry Ruoholahteen, HNNKY Maunulaan ja Viipurin Urheilijat ry Kettutien nuorisotalolle.

Toinen järjestöpilotti käynnistyi syksyllä 2012 maahanmuuttajataustaisten järjestöjen kanssa. Järjestöpilottiin valittiin kahdelle nuorisotalolle, Kallahteen ja Pikku Huopalahteen, yhteensä seitsemän yhteistyökumppania toteuttamaan nuorisotalon toimintaa kahtena iltana viikossa. Yhteistyötä jatketaan pilotissa kevään 2013 ajan, ja toimintaa arvioidaan sekä kehitetään edelleen niistä saatujen kokemusten pohjalta.

Yhteistyötä tehtiin myös muualla, esimerkiksi Roihuvuoressa nuorisotalon, leikkipuiston, Roihuvuoren vanhusten keskuksen ja muiden alueen toimijoiden kesken. *Monen polven kasvutila* -hanke pyrkii saattamaan alueen kaikki toimijat

TUNNUSLUVUT 2012/1-12

	Sitova + pks	Sitova + pks	Keruu päätyi vuodesta 2011	Sitova		
	Yksilöll. ja ryhmätoim. tavoitetut nuoret	Suunnitelm. tuetut nuoret	Vaikuttamis- toim. osallis- tuneet nuoret	Jäsenkortit	Verkon pienryhmissä tavoitetut nuoret	Leirivuo- rokaudet
Alueellisten palvelujen osasto	11 795	158	1 213	8 879	1 531	7 824
Osaston yhteiset	93	0	93	33	76	26
Eteläinen nsotyöyksikkö	1 069	0	86	635	11	13
Keskinen nsotyöyksikkö	1 623	126	112	1 171	261	711
Läntinen nsotyöyksikkö	992	1	179	1 080	212	1 442
Haaga-Kaarelan nsotyöyksikkö	1 087	0	112	753	178	63
Pohjoinen nsotyöyksikkö	616	0	220	633	40	580
Malmi-Pukinmäen nsotyöyksikkö	1 165	8	85	1 000	65	1 250
Pohjois-Koillinen nsotyöyksikkö	628	15	14	410	80	60
Kaakkoinen nsotyöyksikkö	1 147	0	84	762	232	2 148
Itäinen nsotyöyksikkö	1 617	7	92	1 245	283	1 113
Vuosaaren nsotyöyksikkö	907	0	136	522	63	0
Svenska ungdomsarbetsenhet	851	1	0	635	30	418
Keskitettyjen palvelujen osasto	4 540	1 296	42	1 378	160	2 032
Kohdennetun nsotyön toimisto	2 715	1 285	35	586	124	1 470
Kulttuurisen nsotyön toimisto	1 613	11	7	750	0	548
Nuorten kansalaistoiminnan toimisto	212	0	0	42	36	14
Verkkonuorisotyön kehittämiskeskus	0	0	0	0	0	0
Hallintopalvelujen osasto	0	0	0	0	0	0
YHTEENSÄ	16 335	1 454	1 255	10 257	1 691	9 856

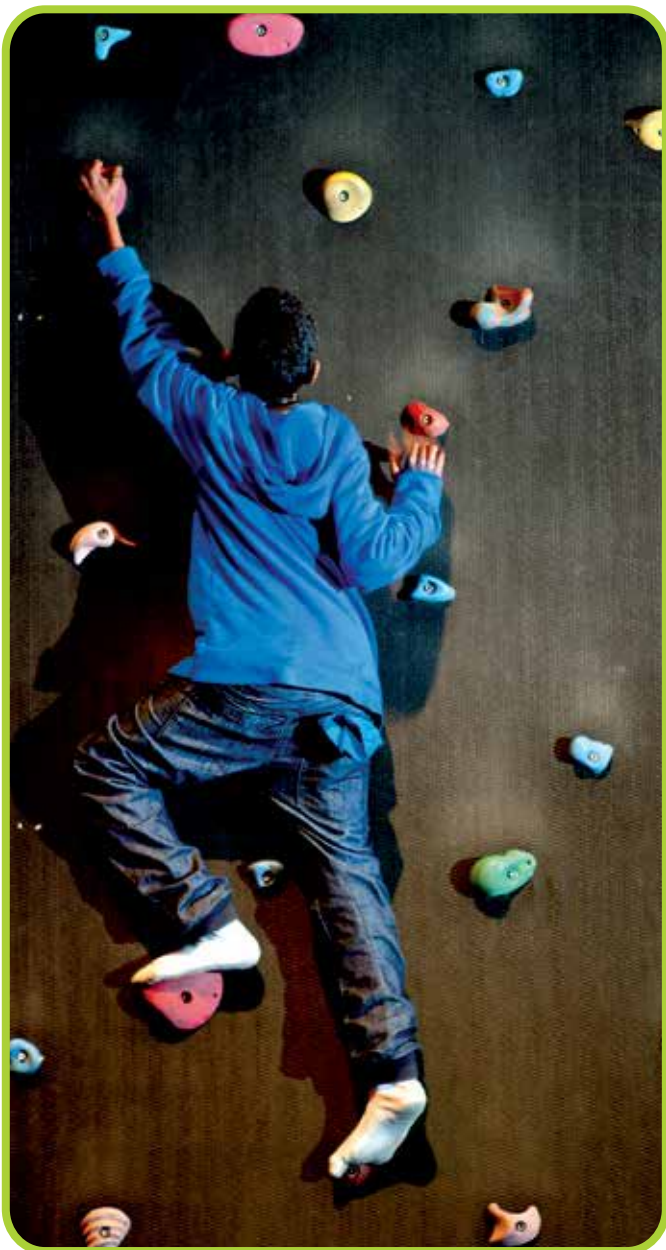
Vapaaehtoisten aikuisten ja nuorten työntunnit: 20 346 vuonna 2012 (18 358 tuntia vuonna 2011)

KESKEISET TUNNUSLUVUT 2008-2012

	2008	2009	2010	2011	2012	muutos 2011-2012	%
Käyntikerrat	1 189 346	1 163 597	1 282 833	1 309 081	1 332 487	23 406	1,8
Yksilöllisesti ja ryhmätoiminnassa tavoitetut nuoret	20 785	16 896	16 659	16 941	16 335*	-606	-3,6
Suunnitelmallisesti tuetut nuoret	1 025	1 037	1 107	1 407	1 454	47	3,3
Jäsenkorttien lukumäärä	8 177	12 031	12 454	14 202	10 257	-3 945	-27,8
Monikulttuuristen nuorten osuus (%)	13	8	10	8	13**	5	62,5
Leirivuorokaudet	12 576	9 695	11 570	12 734	9 856	-2 878	-22,6

* Nuorten laskentaperuste tiukentui vuoden 2009 alusta

** Monikulttuuristen nuorten laskentaperuste on muuttunut; vuodesta 2009 osuus on laskettu jäsenkorteista, ei enää käyntikerroista

yhteen. Toimintaa toteutettiin osittain vapaaehtoistyönä, ja kumppanina oli mm. Roihuvuori-seura.

Nuorisoasiainkeskus tukee järjestöjen tuottamaa nuorisotyötä useissa eri toimipaikoissa. Herttoniemenrannassa toimii Nuoret Kotkat ja Laakavuorella Kansallinen Lastenliitto ja HNMKY. Kivikossa, Puistolassa ja Itä-Pasilassa tuetaan Kalliolan Nuorten, Tapanilassa Tapanilan Erän, Munkkivuorella Kalevan nuorten ja Pukinmäessä HNMKY:n toimintaa. Myös Tyttöjen ja Poikien talot ovat kumppanuustaloja. Tyttöjen taloa ylläpidetään yhdessä Kalliolan nuoret ry:n sekä Setlementtinuortenliito ry:n ja Poikien taloa Kalliolan nuoret ry:n kanssa.

SAUMATONTA YHTEISTYÖSTÄ – OPERAATIO PULSSI!

Operaatio Pulssi! on vuonna 2009 Kannelmäen, Malminkartanon ja Haagan alueella käynnistynyt poikkihallinnollinen nuorisohanke, jonka yksi keskeisimmistä toimijoista on Haaga-Kaarelan nuorisotyöyksikkö. Hankkeeseen kuuluvat myös kulttuurikeskus (Kanneltalo) sekä alueen kirjastot ja suomenkielisen työväenopiston läntinen alueopisto.

Pulssi pyöri 2009–2012 Lähiöprojektin avulla, mutta koska toiminta todettiin hyväksi ja se on saatu juurrutettua hyvin alueelle, jatkuminen pyritään turvaamaan tulevaisuudessa.

Pulssin tavoitteena on sosiaalistaa 12–18-vuotiaita nuoria, tutustuttaa ja aktivoida heidät uusiin harrastuksiin sekä lisätä nuorten alueellisia vaikuttamismahdollisuuksia.

Kertomusvuonna Malminkartanossa, Kannelmäessä ja Haagassa toiminnan ytimenä olivat maksuttomat ja matalan kynnyksen kurssit, joiden vetäjinä toimivat alan ammattilaiset. Koulutempauksia järjestettiin kolme kauden aikana

jokaisessa alueen koulussa. Tempauksissa mainostettiin toimintaa, juteltiin nuorten kanssa, otettiin vastaan kurssi-ilmoittautumisia ja kyseltiin nuorten toiveita.

Pulssissa toimi kertomusvuonna Pulssi-vastaava eli nuorisohjaaja jokaisesta alueen neljästä nuorisotalosta. Nuorisohjaajat toimivat myös Pulssin työryhmässä, joka mm. suunnittelee ja toteuttaa toimintaa ja on vuorovaikutuksessa nuorten kanssa.

Keväällä 2012 luotiin Pulssipakki helpottamaan monihallintokuntaisen työryhmän työskentelyä. Pakista löytyvät mm. ilmoittautumis-, kysely-, palaute- ja läsnäololistapohjat, sähköposti- ja yhteystietolistat, ohjeistukset sekä kyselytulokset. Pulssista tehtiin myös Pulssiopas, joka on tarkoitettu Pulssissa mukana oleville ja mukaan haluaville virastoille ja järjestöille. Opas sisältää mm. Pulssin peruserätykset, vuosikellon ja vinkkejä toiminnan suunnitteluun, työryhmätyöskentelyyn ja viestintään. Pulssille luotiin kevään aikana myös uudet vuorovaikutukselliset ja ajanmukaiset kotisivut. Kouluyhteistyötä syvennettiin kevään aikana tapaamalla alueen koulujen rehtorit.

Kevään aikana järjestettiin lukuisia kursseja, avoimia teemailtoja ja tapahtumia, kuten DJ-, Digishop-valokuvaus-, Make a Movie -leffanteko- ja Skeittauskurssi. Lisäksi järjestettiin splättrisetti, peli-iltoja ja tuunausaiheisia teemailtoja sekä *Dance Competition – The Best Dancers in Helsinki* 2012 sekä Peliyö-tapahtumat. Kesällä Pulssi järjesti avoimia harrastustunteja Mätisnutalla mm. jongleerauksesta, parkourista, showtanssista ja improvisaatioteatterista.

Syksyllä 2012 jatkettiin Pulssin kehittämistä entistä paremmaksi nuorten vaikuttamiskanavaksi. Syksyn kursseja olivat mm. seinäkiipeily-, discotanssi-, streetdance- ja Harrastuksia Japanista -kurssit.

Valokuvauskurssin tuotoksista pidettiin näyttelyt niin keväällä kuin syksylläkin, ja Make a Movie -kurssin leffaensillat nähtiin Kanneltalossa myös molempina kausina.

Syksyllä 2012 aloitettiin uusi Pulssi-hanke Koillis-Helsingissä Malmin, Pukinmäen ja Tapanilan alueilla. Länsi-Helsingin Pulssissa aloitti uusi koordinaattori lokakuussa ja vanha siirtyi uuden Pulssi-hankkeen vetäjäksi.

Koillis-Helsingin Pulssissa on tiiviisti mukana Malmi-Pukinmäen nuorisotyöyksikkö. Pulssi-vastaavina toimivat nuorisohjaajat Pukinmäen, Tapanilan ja Malmin nuorisotaloilta ja Fallkullan kotieläintilalta. Ensimmäisenä toimenpiteenä alueen nuorille teetettiin loppuvuodesta kysely harrastustoiveista.

NUORET VERTAISOHJAAJAT

Vertaisohjaaja-projekti aloitettiin kahdella nuorisotalolla, Viikissä ja Ruoholahdessa, ja siitä saatiin hyviä kokemuksia. Projektissa nuoret aikuiset ohjasivat toimintaa iltaisin ja ottivat vastuun nuorista. Viikissä vertaisohjaajat osallistuivat kahden päivän koulutukseen ja kokeeseen. Ryhmälle maksettiin toiminnasta pieni palkkio, joka laitettiin yhteiseen matkakassaan.

Viikin vertaisohjaajat pitivät taloa auki syksyllä joka toinen lauantai. Paikalla oli aina kaksi vertaisohjaajaa ja yksi nuorisohjaaja, jonka tehtävänä oli olla mukana ainoastaan hätätilanteita varten. Vertaisohjaajat hoitivat illan kulun, pitivät yllä toimintaa ja puuttuivat tarvittaessa ristiriitaisiin tilanteisiin. He järjestivät myös lanit, jotka onnistuivat hyvin.

Kaiken kaikkiaan nuoret ottivat vertaisohjaajat hyvin vastaan, ja nuoret ohjaajat saivat toiminnastaan työkokemusta. Vertaisohjaaja-projekti jatkuu Viikissä ja Ruoholahdessa ja laajenee muutamille muille nuorisotaloille keväällä 2013.

Nuorisotalo- ja pienryhmätoiminnassa nuoret oppivat tulemaan toimeen erilaisten ihmisten kanssa, ratkomaan ristiriitatilanteita, toimimaan ryhmässä ja hoitamaan yhteisiä asioita.

YHTEISIÄ TILOJA KAUPUNKILAISILLE

Maunulaan on suunnitteilla nuorisotalon uudisrakennus työväenopiston ja kirjaston uuden kauppakeskuksen yhteyteen. Nuorisosiainkeskukselle on varattu 280 neliön tilat. Alueen asukkaat, myös nuoret, olivat kertomusvuonna vahvasti mukana suunnitteluprosessissa osana Maunulan demokraatiapilottia. Rakentaminen toteutetaan vuosina 2014–2015. Nuorisotoimen uudet tilat korvaavat vuonna 2010 sisäilmaongelmien vuoksi suljetun nuorisotalon tilat. Toimintaa on sulkemisen jälkeen järjestetty väliaikaisissa tiloissa.

Nuorisosiainkeskus oli myös tekemässä esisuunnitelmaa Herttoniemen uuden metrokeskuksen tiloista yhdessä viiden muun hallintokunnan kanssa. Hanke toteutetaan arviolta vuonna 2019. Herttoniemen metroaseman uusissa tiloissa otetaan huomioon jo suunnitteluvaiheessa tilojen monikäyttöisyys ja selvitetään mahdollisen kirjaston, työväenopiston ja nuorisotalon tilojen osittaista yhteiskäyttöä tilojen ja muidenkin resurssien tehokkaamman käytön edistämiseksi.

KOULUN JA NUORISOTYÖN YHTEISTYÖKUVIOITA

Kertomusvuonna valmistui kouluyhteistyöstä laaja raportti. Siinä selvitettiin nuorisosiainkeskuksen ja opetusviraston yhteistyötä, erityisesti alueellisen nuorisotyön osallistumista 6.–9.-luokkalaisten kasvattamiseen.

Alueellisen nuorisotyön ja koulun yhteistyö on yleensä joko läpileikkaavaa tai paikallista. Läpileikkaavat toiminnot kytkeytyvät koulun ja nuorisotyön keskeisiin kasvatustehtäviin. Paikallisesti sovittavat toiminnot ovat yksittäisiä ja määräaikaista hakkeita, jotka syntyvät erityisistä tarpeista.

Kertomusvuonna koulun ja nuorisotyön yhteisiä läpileikkaavia toimintamuotoja olivat vaikuttamistoiminta Ruuti, 7.-luokkalaisten ryhmätyöt, ehkäisevän päihdetyön toiminta, jossa toimintamuotoina olivat Klaari Helsingin kanssa yhteistyössä toteutettava Valintojen putki, Raittiina radalla ja Skarppi-vertaistalustushankkeet, sekä nuorten palveluista ja harrastuksista tiedottaminen.

Paikallisesti sovittiin mm. kohdennetusta pienryhmätoiminnasta osana Koillis-Helsingin *Kaikki Käy Koulua* -hanketta. Joissakin kouluissa oppilashuoltoryhmiin osallistui nuorisotyöntekijöitä.

Muita koulun ja nuorisotyön yhteistoimintoja olivat Luotsi-toiminta ja JOPO-luokat. Luotsi auttaa syrjäytymisvaarassa olevia nuoria koulun, kodin ja vapaa-ajan ongelmissa. Suurin osa nuorista ohjautuu toimintaan mukaan koulujen oppilashuoltoryhmien kautta. Työelämäpainotteisissa JOPO-luokissa (joustava perusopetus) työskentelee erityisluokanopettajan parina nuorisohjaaja. JOPO-luokkia on Helsingissä neljällä yläkoululla.

Nuorisosiainkeskus tuotti kertomusvuonna koululuokille ympäristökasvatukseen, kulttuuriin, liikenneopetukseen ja seikkailukasvatukseen liittyviä työpajoja. Esimerkiksi Fall-

kullan kotieläintila tarjosi koululaisryhmille toimintapäiväpaketteja ja Seikkailutalo tutustumis-, luottamus-, ongelmanratkaisu-, ryhmäytymis- ja rohkeustehtäviä.

Ruotsinkielien nuorisotyöyksikkö teki tiiviisti kouluyhteistyötä. Suurin osa ruotsinkielisistä nuorisotaloista sijaitsee koulun yhteydessä, ja siksi yhteistyö on jouhevaa. Sandelissa pidettiin yhteisiä kokouksia ja suunniteltiin yhteistä toimintaa. Nuorisotalo oli auki koulupäivien aikana.

Rastiksessa yhteistyönä tehtiin mm. Nordsjö-Nytt-lehteä, josta vastasivat ruotsinkielisen nuorisotyöyksikön toiminnanjohtaja ja Nordsjö lågstadieskolanin rehtori.

Spelmans klubblokalin lopetettua sen toiminta siirtyi Munksnäs högstadieskolanin tiloihin, jossa nuorisohjaajat olivat paikalla koulupäivien aikana. Ruotsinkielinen nuorisotyö teki yhteistyötä myös ammattikoulujen kanssa.

KANSSAKÄYMISTÄ JA KÄYTÄNNÖN TAITOJA – OPPIMISTA NUORISOTYÖSSÄ

On yllättävää, kuinka paljon nuoret oppivat nuorisotalolla. Nuoret eivät usein miellä non-formaalia oppimista oppimiseksi, heidän mielestään vain koulussa opitaan.

Nuorisotalo- ja pienryhmätoiminnassa nuoret oppivat tulemaan toimeen erilaisten ihmisten kanssa, ratkomaan ristiriitatilanteita, toimimaan ryhmässä ja hoitamaan yhteisiä asioita.

Nuorisotaloilla opittiin kertomusvuonna myös ympäristöarvoja, kuten kierrättämistä, käytännön taitoja, kuten kokkaamista, taiteellista ilmaisua, esimerkiksi näyttelemistä, maalaamista tai elokuvien ja musiikkivideoiden tekemistä sekä liikunnallisia taitoja, kuten tanssimista ja skeittaamista.

Vertaisohjaajat oppivat vastuunkantoa ja yhteistyökykyä. Haaga-Kaarelan nuorisotyöyksikössä Boss-nuoret toimivat nuorisotaloilla varhaisnuorten ajalla nuoriso-ohjaajien apureina. Heille järjestettiin päivän mittainen koulutus, jossa käytiin läpi apuohjaajana toimimisen periaatteita.

Haaga-Kaarelassa koulutettiin lisäksi yhteistyössä Länsi-Luotsin kanssa 13 nuorta kesätöihin apuohjaajiksi lasten Kesäakatemian kursseille sekä avoimeen kesätoimintaan Mätisnutalle. Vuosaaren nuorisotyöyksikössä oppimista toteutettiin mm. teemailloissa, joissa käsiteltiin kansainvälisyyttä, ympäristöasioita ja yhteishakua.

Kesätoiminnassa nuorten oli mahdollisuus vaikuttaa toiminnan sisältöön. Toimintaa kehitettiin nuorten toivomaan suuntaan, ja joissakin toiminnoissa nuoret olivat mukana ideointi- ja suunnitteluvaiheesta lähtien. Nuoret osallistui-
vat myös toiminnan toteutukseen ja arviointiin.

Kansainvälinen toiminta on olennainen osa nuorisotyötä ja siinä oppimista. Kertomusvuosi oli vilkas. Pikku Huopalahden kansainvälinen matkaryhmä teki nuorisovaihdon Lontooseen, Pitäjänmäen matkaryhmä matkusti Kööpenhaminaan ja Vuosaaren nuorisotyöyksikön matkaryhmä vieraili Toulouse'ssa Ranskassa. Kaakkoinen nuorisotyöyksikkö järjesti kansainvälisen työleirin Vartiosaassa.

Itäisessä nuorisotyöyksikössä järjestettiin nuorisovaihto Viron ja Suomen kesken, joissa molemmissa järjestettiin 4–5 päivän leirit vuosina 2011 ja 2012.

Sekä Virosta että Suomesta vaihtoon osallistui 10–12 nuorta, jotka olivat iältään 13–17-vuotiaita. Parhaimpina oppimisen paikkoina toimivat erilaiset tutustumisleikit, ryhmätysharjoitukset ja kulttuurienväliset harjoitukset, esimerkiksi kuinka ymmärtää toisia ilman yhteistä kieltä. Henkilökoh-

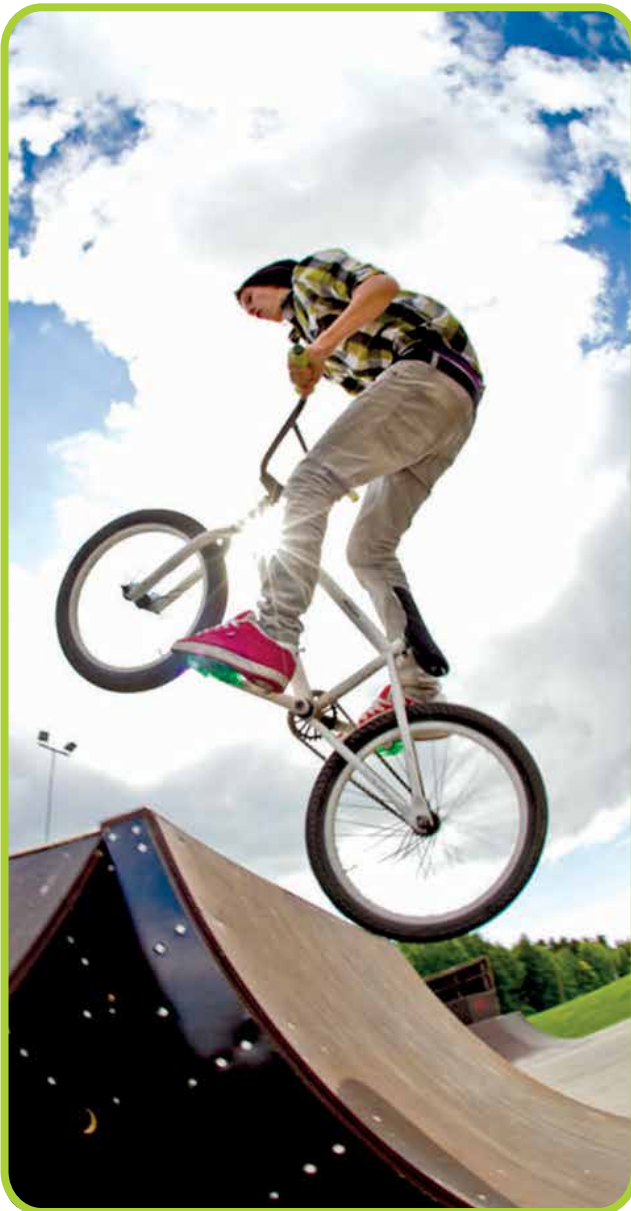
taisen kehittymisen kannalta parhaiten toimivat erilaiset yhdessä toteutetut retket.

Ryhmätapaamisen aikana käytettiin kielinä englantia, viroa, suomea ja venäjää – sekä elekieltä. Suomen ja viro kielten samankaltaisuus helpotti kommunikointia.

Vuosaaren nuorisotyöyksikkö lähetti nuoren **Ennisofia Salmelan** kuudeksi kuukaudeksi vapaaehtoistyöhön Malesian Kuala Lumpuriin eurooppalaisen vapaaehtoispalvelu EVS:n kautta. Ennisofia työskenteli graafisena suunnittelijana kansalaisjärjestö PT Foundationissa, jonka toiminta keskittyy koulutuksen, tiedon ja palvelujen tarjoamiseen HIV- ja AIDS-riskiryhmille.

Matkalta palattuaan Ennisofia jakoi EVS-jakson kokemuksi-
aan koko nuorisoasiainkeskuksen henkilökunnalle kansain-
välisen viikon aikana.

*”Ymmärsin, että haluan tulevaisuudessa tehdä työkseni sel-
laista, missä olen onnellinen. Ihmisoikeudet ja ympäristö-
asiat ovat minulle sydämenasia, ja haluan tehdä työtä niiden
yhteisöjen kanssa, jotka kokevat syrjintää yhteiskunnassa.”*

MONEN TOIMINNAN NUORISOTALO – PIKKU HUOPALAHTI

Pikku Huopalahti on kantakaupungissa sijaitseva lapsiperheiden suosima, sosioekonomiselta statukseltaan keskiluokkainen asuinalue. Pikku Huopalahdessa asui kertomusvuonna 13–17-vuotiaita nuoria keskimäärin 646 ja 9–12-vuotiaita 461. Alueen koko väkiluku oli 15 967. Perheitä Pikku Huopalahdessa oli 3704, joista yksihuoltajaperheiden osuus oli 16 prosenttia.

Pikku Huopalahden nuorisotalo sijaitsee Pikku Huopalahden ala-asteen yhteydessä, ja sillä on jo pitkät perinteet. Talon kävijämäärät ovat pysyneet korkeina 17 vuotta, eli koko sen aukioloajan. Kertomusvuonna määrä oli runsas tuhat kävijää enemmän kuin edellisvuonna. Kävijöitä illassa oli 60–80. Nuorisotalo oli auki nuorille viikoittain 26 tuntia sekä kuusi tuntia joka kolmas lauantai.

Työntekijät ovat jo pitkään pysyneet samoina, mikä on luonut turvallisuuden tunnetta nuoriin. Toisin kuin monella muulla talolla, Pikku Huopalahdessa ohjaajat ovat eri-ikäisiä ja sukupuolijakauma on tasapainossa.

Pikku Huopalahden nuorisotalo on tunnettu liikuntapainotteisesta toiminnastaan sekä suosituista kesäleireistään. Uusina aluevaltauksina kertomusvuonna tehtiin kansainvälinen vaihto ja panostettiin monikulttuuriseen toimintaan.

Nuorisotalo käytti sählyn ja futsalin pelaamiseen omaa ja koulun salia. Lännen Hokin kanssa tehtiin yhteistyötä jääkiekon osalta, koripalloa käytiin pelaamassa koulun salissa, ja nuorisotalolta järjestettiin laskettelureissu.

Pikku Huopalahti osallistui yhdessä muun Läntisen nuorisotyöyksikön kanssa SääCupin järjestelyihin. SääCup on matalan kynnyksen säilyturnaus nuorisotalojen ja muiden nuorisoiasiainkeskuksen toimipaikkojen nuorille ja heidän

kavereilleen. Turnauksessa oli ammattituomarit. Pelaajia ja yleisöä oli paikalla 300–400.

Kesällä Pikku Huopalahti järjesti yhdessä Läntisen nuorisotyöyksikön muiden nuorisotalojen kanssa huiman suosion jo edellisinä vuosina saaneen Harry Potter -leirin Bengtsårin leirisaaressa. Splättis- eli värikuulasotaleiri pidettiin Vartiosaassa.

Nuorisotalolla järjestettiin kertomusvuoden aikana runsaasti pienryhmätoimintaa. Liikunnan lisäksi tarjolla oli Narrin teatterikerho sekä Tyttöjen illat, jotka molemmat toivat paikalle tyttöjä ennestään poikavoittoiselle talolle. Tyttöjen iltoja järjestettiin yhdessä Meilahden ja Pikku Huopalahden koulujen kanssa.

Pelitoiminta oli talolla aktiivista, ja nuoret osallistuivat Pelitalon koordinoimaan valtakunnalliseen FIFA-turnaukseen. Verkkoon nuoret tekivät oman Youtube-videon, ja talon Facebook-sivulla oli lähes 600 kaveria.

Syksyllä 2012 ryhmytettiin 120 Meilahden yläasteen 7.-luokkalaista Seurasaaressa yhdessä seurakunnan kanssa. Myös alueen muiden toimijoiden, mm. koulujen, poliisin, sosiaaliviraston, neuvolan ja A-klinikan kanssa tehtiin tiivistä yhteistyötä. Yhdessä pohdittiin alueen ajankohtaisia haasteita ja järjestettiin koulutuksia. Pikku Huopalahden nuorisotalo oli mukana myös koulun oppilashuoltoryhmässä.

Nuorisotalolla kävi kertomusvuonna monikulttuurisesta väestöstä eniten somalitaustaisia sekä jonkin verran virolais- ja venäläistaustaisia nuoria. Järjestöpilotin myötä ryhdyttiin maahanmuuttajajärjestöjen kanssa tekemään yhteistyötä. Maanantaina nuorisotalon avoimessa toiminnassa olivat mukana Länsi-Helsingin Somaliyhteisö ry ja venäjänkielinen Alliance ry. Venäjänkielinen Family Center ja vironkielinen AnniLa ry järjestivät toimintaa keskiviikkoisin. Yhteistyötä

tullaan kehittämään edelleen. Eri järjestöt käyttivät tiloja myös omaan toimintaansa, ja talo oli tehokkaassa käytössä.

Kansainvälinen vaihto toteutettiin englantilaisnuorten kanssa. Vaihto lähti liikkeelle EU-rahoitteisesta Regio-hankkeesta, jossa nuoriso-ohjaaja ja joukko muita alueen viranomaisia kävi tutustumassa lontoolaiseen nuorisotoimintaan. Idea nuorisovaihdosta alkoi itää, ja 13 lontoolaisnuorta kolmen ohjaajan kanssa saapui tutustumaan Helsinkiin ja sen nuoriin elokuussa 2012. Pikku Huopalahdesta lähti vastavierailulle Lontooseen 11 nuorta ja kolme ohjaajaa syys-lokakuun vaihteessa.

TAPAHTUMIA YMPÄRI STADIA

Nuorisotalot järjestivät kertomusvuonna kymmeniä tapahtumia ympäri kaupunkia. Jotkut tapahtumista olivat jo vakiinnuttaneet asemansa, kuten nuorten itsensä Kannelmäen nuorisotalolla kuukausittain järjestämä Megaparty sekä RuohisRock Ruoholahden nuorisotalolla.

Pasilan nuorisotalon DA-Teamin järjestämä Let's Dance Cup joulukuussa keräsi Malmitalolle kymmeniä tanssijoita ja runsaasti yleisöä. Yön yli kestäviä laneja järjestettiin mm. Viikin nuorisotalolla ja Östersundomin nuorisotilassa.

Kontulan toimintakeskus Luupissa pidettiin jo toista kertaa päättäjien ja nuorten yhteinen Pipareita ja poliitikkoja

-aluefoorumi. Jo perinteeksi muodostunut Joulurauhan julistus keräsi jälleen satoja vierailijoita Fallkulan kotieläintilalle.

Arabian nuorisotalolla järjestettiin joulukuussa uudenlainen tapahtuma, Selvää rokkia -kiertue, joka suuntasi kolmen bändin voimin Espoon, Porvoon ja Kauniaisten nuorisotaloille sekä lopuksi gaalailtaan Arabian nuorisotalolle. Jokaisella keikkapaikalla esiintyi myös paikallinen bändi. Selvää Rokkia! -kiertueen sanomana oli päihitteettömyys.

Pihlajamäen nuorisopuisto avasi puiston pariksi päiväksi marras-joulukuun vaihteessa ja järjesti siellä koko perheen talvitapahtuman. Maunulassa järjestettiin joulukuussa Talviolympialaiset.

Ahtisaari päivänä 8.11. presidentti **Martti Ahtisaari** vieraili ungdomsgården Rasiksessa ja tapasi ruotsinkielisiä nuorisotyöntekijöitä.

VUODEN NUORISOTEKO – JAKOMÄEN NUORISOTALON TIIMI

Vuonna 2012 nuorisoasiainkeskus jakoi Vuoden nuorisotyö -palkinnon, joka myönnettiin Helsingin kaupungin kertapalkkio-ohjeiden mukaisesti tiimille, jonka

”työsuorituksella on merkittävä vaikuttavuus esimerkiksi yli hallintokuntarajojen, koko kaupungin tasolla tai sidosryhmätyöskentelyyn. Toiminnalla on saatu aikaan merkittäviä tuloksia ja toiminta on ollut erityisen vaikuttavaa.”

Palkinto luovutettiin Jakomäen nuorisotalon tiimille: **Kirsti Kallansalolle, Heidi Santamäelle, Miikka Niemelälle, Sirpa Savorannalle ja Terttu Flodille.**

Palkinnon perusteena oli, että Jakomäen nuorisotalon tiimi onnistui lisäämään nuorten uskoa kaupungin rakentamiseen sekä

kasvattamaan yksilöllisesti tavoitettujen nuorten määrää, vaikka nuorisotalo oli käyttökiellossa ja toiminta piti järjestää muualla.

Nuorisotoimenjohtaja **Tommi Laition** perustelujen mukaan Jakomäen ohjaajien tarjoama tuki ja tinkimätön sinnikkyys toimi hienona esimerkkinä niin nuorille kuin kollegoillekin. Tiimi pystyi luomaan omalla alueellansa verkoston, jossa alueen nuorilla oli vahva asema.

Vuosi 2012 oli erityinen Jakomäen nuorisotalon tiimin toiminnassa. Yksilöllisesti ja ryhmätoiminnassa tavoitettujen

Jakomäen nuorisotalon tiimi onnistui lisäämään nuorten uskoa kaupungin rakentamiseen, vaikka nuorisotalo oli käyttökiellossa ja toiminta piti järjestää muualla.

nuorten määrä alueella kasvoi huolimatta siitä, että tiimi joutui hakemaan uusia ratkaisuja nuorten tavoittamiseen, koska nuorisotalo oli käyttökiellossa. Tiimi muutti konttiin, pienperheyhdistyksen tilaan, perusti nuorten kanssa kesäkahvilan ja aloitti tiiviin yhteistyön kirjaston kanssa.

Tiimi teki myös ansiokasta Ruuti-työtä. Kertomusvuoden aikana se edisti Lähiöprinsessojen omaa graffitiloitetta *Project XXX*, kasvatti sen koko viraston laajuiseksi yhteistyöksi ja silti onnistui säilyttämään koko toiminnan ajan omistajuuden nuorilla itsellään. Tiimi teki myös hienoa yhteistyötä koulun kanssa Ruudin ydinryhmän ehdokkaiden hankinnassa. Alueelta tuli useita ehdokkaita, tiimi kannusti oman alueensa nuoria aina vaalivalvojaisiin asti ja useita tuli valituksi.

NUORTEN KESÄSTADI

Nuorisoasiainkeskuksen kesä 2012 tuotti runsaasti toimintaa ympäri kaupunkia. Toimintaa tarjosi viisi erilaista kesätoimipaikkaa, Pihlajamäen nuorisopuisto, Lasten liikennekaupunki, Fallkullan kotieläintila, Vartiosaari ja Bengtsårin leirisaari.

Tanja Drca, 18
Lähiöprinsessa, Project XXX

*Olin yhtenä iltana kaverini **Henna Liukkosen** kanssa iltakävelyllä. Olimme kyllästyneitä siihen, että Jakomäessä ei ollut kunnon ulkotilaa nuorille, jossa hengailla. Nuorilla ei ollut tekemistä ja jouduimme maleksimaan ostarilla.*

Lisäksi meitä ärsytti, että aina piti lähteä Suvilahteen, jos halusi maalata graffiteja. Siitä lähti ajatus, että asialle pitää tehdä jotain. Aloimme suunnitella nuorille omaa ulkotilaa, jossa olisi myös kunnon graffitiseinä.

*Menimme kertomaan asiasta aluetyöntekijä **Kipa Kallansalolle**, joka tarttui asiaan. Minä, Henna, **Hende Nieminen**, **Aleksi Vanninen**, Kipa ja **Päivi Anunti** ryhdyimme lopulta suunnittelemaan Project XXX:ää. Niin meistä tuli Hennan kanssa Lähiöprinsessat.*

Järjestimme mm. alueen nuorille graffiti-viikonlopun ja pidimme näyttelyn Kiasmassa. Asia sai paljon näkyvyyttä Jakomäessä, ja saimme oikeastaan vain positiivista palautetta, vaikka olimme varautuneet negatiiviseenkin. Nuorten vanhempia tuli myös graffiti-viikonloppuun, ja he kehuivat meitä siitä, että olimme aktiivisia ja halusimme muuttaa asioita.

Eniten meitä hämmästytti median huomio. Ehkä ei ole kovin tavallista, että tytöt ajavat graffiti-asiaa. Nuoret eivät myöskään usein halua aktiivisesti muuttaa asioita.

Meitä haastateltiin radioon, television ja eri lehtiin, mm. Hesariin. Saimme aikaan keskustelua, juuri niin kuin halusimmekin. Rikoimme stereotypioita ja oioimme väärinkäsityksiä graffiteista ja niitä maalaavista nuorista.

Ilman nuorisoasiainkeskuksen apua emme olisi saaneet asioita läpi. Saimme Ruuti-rahaa, jotta pystyimme järjestämään graffiti-viikonlopun. Nuorisoasiainkeskuksen kautta asia meni eteenpäin myös kaupungin muihin virastoihin.

Nyt odotamme, että tila ja paikka graffitiseinälle Jakomäestä löytyisi. Toivottavasti kuulemme pian, että asia on edennyt. Meille luvattiin, että kesään 2013 mennessä meillä olisi oma graffitiseinä.

Fallkullan kotieläintilalla keskityttiin eläinten hoitoon. Kursien lisäksi varhaisnuorille järjestettiin päiväleirejä, retkiviikkoja ja työnjakoa. Fallkulla oli myös suosittu perheiden retkikohde.

Lasten liikennekaupunki suuntasi voimavaransa perinteiseen tapaan pienten lasten liikennekasvatukseen. Itä-Helsingin Vartiosaassa järjestettiin sekä omin että järjestöjenvoimin nuorille päiväleirejä.

Sandels sommarkoloni järjesti ruotsinkielisille alakouluikäisille kesäkuussa toimintaa ja retkiä ympäri kaupunkia. Myös Ungdomsgården Rastis oli auki kesäkuussa.

Kesätoiminnassa järjestettiin yli 40 harrastekurssia, joista suurin osa liittyi kulttuuriin, kuten tanssiin, kädentaitoihin ja teatteriin. Tarjolla oli runsaasti myös liikuntaan ja skeittaukseen liittyviä kursseja.

Nuorisotaloilla ympäri Helsinkiä toimi kymmenen erityyppistä kesäkahvilaa, jotka kaikki olivat avoinna kesäkuussa. Kontulan toimintakeskus Luupissa kokeiltiin aukioloa läpi heinäkuun, ja Kannelmäen Mätisnuta oli avoinna elokuussa.

Pihlajamäen nuorisopuistossa oli tarjolla mm. skeittausta ja BMX:ää. Uutena toimintana mukaan tuli RockAreenan musiikkitoiminta karaokeisoiheen ja bändi-iltoineen.

Nuorisoasiainkeskuksessa toteutettiin yhteensä 13 leiriä, joista kymmenen Bengtsårin leirisaarella. Valikoimassa oli mm. liikuntaa, kalastusta ja Harry Potter -leiriä. Kaksi leiriä toteutettiin Meriharjun kurssikeskuksessa, ja Vartiosaassa pidettiin kansainvälinen vapaaehtois- ja työleiri.

Kesää värittivät WDC-tapahtumat, kuten ruokajuhlat Pihlajamäen nuorisopuiston Helsinki-päivän tapahtumassa sekä Bengtsårin leirisaaren *Mailman paras leiriruoka* -kampanja.

Suurin osa nuorisoasiainkeskuksen kesätoiminnasta suuntautui 12–15-vuotiaille. Osassa kesätoimintaa maahanmuuttajataustaisten nuorten osuus oli suuri, muutamissa jopa yli 90 prosenttia. Keskimäärin kolmasosassa kesätoimintoja monikulttuuristen lasten ja nuorten osuus on yli 50 prosenttia.

Nuorisoasiainkeskuksen kesätoiminnasta kolmasosa toteutettiin yhdessä kumppaneiden kanssa. Yleisin kumppani oli yhdistys tai järjestö. Vakiintuneiden nuorisojärjestöjen lisäksi mukana oli useita pienempiä harrasteyhdistyksiä.

kuten Fin Scooter ry ja BassCamp ry. Scoottausharrastajien kanssa järjestettiin mm. kurssitoimintaa ja tapahtumia. Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman hengessä yhteistyötä tehtiin myös muiden hallintokuntien kanssa.

Nuorten toimintakeskus Happi oli auki koko kesän erilaisille nuorten ryhmille. Teatteri- ja pelaajaryhmät muodostivat kävijöistä valtaosan, mutta joukossa oli myös mm. nuoria arkkitehtipiskelijoita eri puolilta maailmaa, jotka osallistuivat Suvilahdessa järjestettyyn Wastelands-tapahtumaan ja käyttivät Hapen tiloja työpajojensa toteutukseen kymmenen päivän ajan.

Juhannuksen jälkeen Hapessa järjestettiin Helsinki Pride -viikkoon liittyviä työpajoja sekä avoimia nuorten iltoja, ja Helsingin polkupyöräilijät kokoontuivat alakerrassa satunnaisesti.

Hapessa järjestettiin alkukesästä kolme päiväleiriä, kaksi peliohjelmointileiriä Pelitalossa ja nuorille kehitysvammaisille suunnattu Lento!-taideleiri.

Hapen kaupunkikulttuuri- ja mediatoiminnat järjestivät Meriharjussa Urban City Campin, jossa nuoret tuottivat kaupunkikulttuuria hip hopista graffiteihin. Kaupunkikulttuurin kesätyöntekijät kiersivät kesän ajan Kalasataman graffitipaikoilla dokumentoiden maalauksia ja huolehtien maalauspaikkojen siisteydestä.

Bengtsårin leirisaari oli kertomusvuonna auki ympäri vuoden. Retki- ja leiritoimintaa saarella järjestivät nuorten ryhmät, nuorisotalot sekä nuorisojärjestöt ja -yhdistykset. Saarella on seitsemän erillistä telttaleirialuetta ja kaksi isoa saunaa. Kesäisin saarella järjestetään teemaleirejä ja syksystä kevääseen saunarakennukset toimivat majoitusrakennuksina retkiä varten.

Leirisaari palveli täysimittaisesti toukokuun loppupuolelta elokuun loppuun. Tuttujen palveluiden, kuten kuljetusalus-

ten, keittiön, infon ja toimintarannan lisäksi oman lisänsä toi kertomusvuonna WDC -hanke *Nuoret muotoilevat maailmaa*, jonka hengessä leireillä valmistettiin joka torstai leiriläisten itse valmistama iltapala, mm. tikkupullia nuotiolla, pizzaa let-tupannulla ja nuotio-burritoja.

Leirisaaren ulkokäymälät tuunattiin leiriläisten kanssa uuteen ilmeeseen, ja nyt saarelta löytyy mm. avaruus-, pupu-, viidakko- ja merirosvo-käymälät.

Nuorisosiainkeskus toteutti Benkussa kymmenen omaa leiriä, joissa oli 157 leiriläistä. Yhteensä Benkussa oli kesällä 2012 yhteensä 46 leiriä, joissa oli 1 948 leiriläistä. Kävijämäärinä laskettuna Benkussa oli päivittäin 9 704 kävijää, joista nuorisosiainkeskuksen leireillä 1 299.

Nuorisosiainkeskuksen leirejä järjestivät Läntinen, Keskinen, Itäinen ja Pohjoinen nuorisotyöyksikkö sekä Koillisluotsi ja Itäluotsi. Kävijämäärät laskivat verrattuna viime vuosiin, ja poikkeuksellisen monta leiriä peruttiin viime hetkillä.

Leirisaari työllisti viisi nuorta kesätyöntekijää saaren ulkopalveluissa sekä kymmenen nuorta keittiöpalvelussa. Koillisluotsi järjesti kohdennetusti tuetuille nuorille työleirin ja työviikonlopun.

VAIKUTTAVAA VAPAAEHTOISTOIMINTAA

Nuorisosiainkeskuksen aikuiset vapaaehtoiset ovat kirjava joukko 18–70-vuotiaita miehiä ja naisia ja taustaltaan eri kansallisuuksia, mikä on toiminnalle voimavara. Vapaaehtoiset nuoret ja aikuiset toimivat vuonna 2012 nuorisosiainkeskuksen toiminnassa yhteensä 20 326 tuntia.

Kertomusvuoden aikana koulutettiin 61 vapaaehtoista aikuista. Uutena järjestettiin keväällä erillinen vapaaehtoisten koulutus kulttuuriseen nuorisotyöhön. Ruoholahden ja Viikin nuorisotalojen vertaisohjaajapilottien nuorille järjes-

tettiin oma vapaaehtoistoiminnan koulutus, jossa painotettiin aikuisen roolia ohjaustyössä.

Vapaaehtoisille järjestettiin myös runsaasti virkistystoimintaa. Vapaaehtoisten ja ohjaajien perinteinen kesäjuhla pidettiin Rastilan kartanolla ja ensimmäistä kertaa vapaaehtoisille ja heidän perheenjäsenilleen järjestettiin syysretki Vartiosaareen syyskuussa 2012. Vapaaehtoisten pikkujoulut vietettiin Hapessa marraskuussa.

Vapaaehtoisten Facebook-sivuilla kävi viikoittain 500 vierailijaa, ja vapaaehtoisten postituslista kasvoi vuoden aikana. Myös nuoriso.hel.fi-portaalin vapaaehtoistoinnansivujen kautta tulleiden yhteydenottojen määrä kasvoi edellisvuodesta.

Vapaaehtoistyön koordinaattori osallistui vapaaehtoistyön neuvottelukunnan järjestämiin teemavuoden tilaisuuksiin ja muihin yhteistyöverkostoihin. Hän esitteli viraston vapaaehtoistoimintaa mm. aktiivisen ikääntymisen ja sukupolvien solidaarisuuden teemavuoden seminaarissa Eurooppa-talolla.

Vapaaehtoisten päivänä joulukuussa 2012 nuorisoasiainkeskuksen vapaaehtoistoiminta osallistui virtuaaliseen Käsikädessä-viestiin. Vapaaehtoisten tehtävänä oli viestin ajan olla esillä vapaaehtoistoimintaa esittelevällä ToimintaSuomi.fi-sivulla.

Eduskunnan vapaaehtoistoiminnan tukiryhmä haastoi kansanedustajat ja eduskunnan henkilökunnan toimimaan mentoreina eri tahoille, ja nuorisoasiankeskuksesta mentointikampanjaan ilmoitettiin Ruudin ydinryhmän nuoret ja Koillisen aktiiviset nuoret.

Vapaaehtoistoimintaa esiteltiin Maailma kylässä -festivaaleilla ja Helsinki Design Week -tapahtumassa toimintakeskus Hapessa.

Vapaaehtoistoiminnan messut järjestettiin Vanhalla ylioppilastalolla marraskuussa, ja noin 700 henkilöä tutustui nuorisoasiainkeskuksen toimintaan. Vapaaehtoistoimintaa esiteltiin myös Maailma kylässä -festivaaleilla ja Helsinki Design Week -tapahtumassa Hapessa.

Sekä Maailma kylässä -festivaaleilla että Vapaaehtoistoiminnan messuilla vapaaehtoistoimintaan kävi tutustumassa runsaasti myös monikulttuurisia ihmisiä. Vuoden aikana englanninkielisten vapaaehtoistoinnasta kiinnostuneiden määrä kasvoi huomattavasti verrattuna edellisvuoteen, ja siksi vapaaehtoistoiminnan esite käännettiin ensimmäistä kertaa englanniksi.

TYÖKALUJA SYRJÄYTYMISEN EHKÄISEMISEEN

Nuorisoasiainkeskuksessa ehkäistiin kertomusvuonna syrjäytymistä mm. monihallintakuntaisella Luotsi-toiminnalla, monikulttuurisille nuorille kohdennetulla Asemanseutu-toiminnalla, koulupudokkuuteen pureutuvalla Kaikki käy koulua -hankkeella sekä edistämällä nuorten työllisyyttä.

Nuorten työllistymisen vaikeus puhutti kertomusvuonna. Nuorisoasiainkeskuksella oli keinoja työllistää nuoria kesä- ja palkkatuettuun työhön sekä työharjoitteluun. Nuoren ensimmäinen työpaikka on usein kesätyö, ja ilman sitä nuoren on vaikea työllistyä jatkossa. Siksi kaupunki ja myös nuorisoasiainkeskus kasvattivat rooliaan nuorten kesätyöllistäjänä. Nuoret kesätyöntekijät eivät ole vain voimavara työtehtävien hoidossa, vaan osa nuorisotyötä.

Nuorisoasiainkeskus sai kesätyöpaikkoihinsa kertomusvuonna yli 8 000 hakemusta. Kaikki hakemukset käytiin huolellisesti läpi, ja nuoret haastateltiin ennen valintaa. Työn alkaessa huolehdittiin perehdytyksestä ja työelämävalmennuksesta.

Henkilöstökeskus rahoitti 46 nuorta kesätyöntekijää. Nuoret sijoitettiin nuorisoasiainkeskuksessa pääasiassa isoihin kesätoimipaikkoihin, joissa riitti kiinnostavia työtehtäviä ja mielekästä toimintaa läpi kesän. Nuoret pyörittivät mm. Fallkullan kotieläintilan kesäkahvilaa ja nuorten kesätoimistusta, toimivat ohjaustehtävissä Lasten liikennekaupungissa ja huoltotehtävissä Vartiosaaressa.

Kaupungin yhteisten kesätyövarojen lisäksi alueellisten palvelujen yksiköiden omalla rahoituksella työskenteli 33 nuorta erimittaisissa työjaksoissa. Työjaksot kestivät tehtävistä riippuen viikosta kahteen kuukauteen. Kaikkiaan nuor-

ten työskentelyviikkoja kertyi 95. Yleisimmin nuoret toimivat ohjaustehtävissä päiväleireillä ja kursseilla. Bengtsårin leirisaarella työskenteli kymmenen keittiöapulaista ja viisi ulkotyöntekijää.

Nuorisoasiankeskuksen kesätoimintoihin saatiin kesätyöntekijöitä myös sosiaaliviraston ja nuorisoasiainkeskuksen Työllistämiskokonaisuuden kautta sekä hankerahoilla, joiden turvin työskenteli mm. 17 nuorta Roihuvuoren Puutarhakesäessä.

Yhdeksän opiskelijaa oli palkkatuetussa kesätyössä sosiaaliviraston kesätyöprojektin kautta. Se tarjosi kaupungin työpaikan 1 200 euron kuukausipalkalla niille opiskeleville nuorille, jotka muuten olisivat jääneet toimeentulotuen varaan.

Keskinen nuorisotyöyksikkö järjesti ensimmäistä kertaa Unelmaduuni-kilpailun. Osallistujien tuli kertoa hakemuksessaan, millainen heidän haaveidensa työ olisi. Parhaan perustelun kirjoittanut sai Keskinen nuorisotyöyksikön kustantaman kesätyöpaikan kuukaudeksi.

Unelmaduunien joukosta löytyi lentäjää, firman pomoa ja lakimiestä. Voittajaksi selvisi 9.-luokkalainen **Julia Silvero**, joka kertoi haluavansa auttaa ihmisiä. Julian unelmien kesätyö löytyi Herttoniemestä, jossa hän työskenteli neljä päivää viikosta lasten leikkipuistossa ja yhden päivän leipäjonossa jakamassa ruokaa.

Nuorisoasiainkeskuksen työntekijöillä oli nuorten kesätyöllistämiseen vahva ohjauksellinen ote. Nuorille opetettiin kesätyöjakson aikana työelämän pelisääntöjä ja uusia taitoja. Nuorille pyrittiin järjestämään paras mahdollinen tuki työelämän haasteista ja rytmistä selviämiseen.

TÄRKEÄÄ TYÖTÄ TYÖLLISTÄMISKOKONAISUUDESSA

Helsingissä nuorten työllisyydenhoitoa koordinoidaan henkilöstökeskuksen työllisyystiimistä käsin. Nuorille tarjotaan keinoja kartuttaa työkokemusta, päivittää ammattitaitoaan, hankkia ammatillinen koulutus sekä parantaa työllistymisedellytyksiään ja työelämätaitojaan. Lisäksi nuorille annetaan neuvontaa ja ohjausta sekä tukea työllistymiseen ja koulutukseen hakeutumiseen liittyen.

Nuorisoasiainkeskuksessa työllisyysasioita hoidettiin vielä kertomusvuonna Työllistämiskokonaisuudessa, joka keskittyi 17–25-vuotiaiden nuorten työllisyyden tukemiseen tarjoamalla heille yksilöllistä ohjausta ja tukea työharjoittelu- tai työelämävalmennusjakson aikana ja sitä mahdollisesti seuraavan palkkatukijakson aikana. Nuoret ohjautuivat toimintaan pääosin TE-toimiston kautta. Vuoden 2013 alkupuolella työllisyydenhoito siirtyi kokonaisuudessaan henkilöstökeskukseen.

Kertomusvuonna Työllistämiskokonaisuudessa oli käyntikertoja ja verkossa kohdattuja nuoria 2 740. Asiakkaita oli kaiken kaikkiaan 245. Työharjoittelussa aloitti 157, työelämävalmennuksessa 36 ja työkokeilussa kolme henkeä. Suoraan palkkatukeen sijoittui 49 henkilöä.

Työllistämiskokonaisuuden asiakkaista suomenkielisiä oli 181 ja ruotsinkielisiä kaksi. Äidinkielenään somalia puhui 29, venäjää kuusi, kurdia viisi ja arabiaa kolme henkilöä.

Nuorten työllistymismahdollisuuksia vahvistettiin jo kuudetta vuotta Nuorten tieto- ja neuvontapalvelu Kompassin järjestämillä Ansio-kursseilla yhteistyössä HOK-Elannon kanssa. Keväällä järjestettiin yksi ja syksyllä kaksi kurssia nuorten

toimintakeskus Hapessa ja nuorisoasiainkeskuksen virastotalossa. Kurssilla nuoret suorittivat kaksipäiväisen teoriaosuuden ja 12 tunnin harjoittelun HOK-Elannon toimipaikoissa. Kurseilla nuoret oppivat tärkeitä kesätyön hakuun liittyviä asioita, mm. ansioluettelon tekemistä.

HYVÄ VAPAA-AIKA -HANKE

Nuorisoasiainkeskus sai kertomusvuonna 1,23 miljoonaa euroa Hyvä vapaa-aika -tutkimus- ja kehittämishankkeeseen. Hyvä vapaa-aika -projektissa 4–6 helsinkiläisen luokan oppilaille tarjotaan mahdollisuus kohdennettuun nuorisotyöhön ja harrastamisen tukemiseen. Koululuokat valitaan positiivisen diskriminaation tukea saavien koulujen joukosta. Nuoria tuetaan ja tutkitaan seitsemännen luokan syksystä aina peruskoulun päättymisen jälkeisen syksyn loppuun. Nuoret saavat myös rahallista tukea harrastuksiin. Oppilaiden tilanetta verrataan projektin ajan koulujen muihin, saman ikäryhmän oppilaisiin.

Tutkimus- ja kehityshanke Hyvä vapaa-aika vahvistaa ymmärrystä ennaltaehkäisevien toimenpiteiden vaikuttavuudesta, lisää monihallintokuntaista yhteistyötä ja vahvistaa kaupungin ja kolmannen sektorin kumppanuutta. Hyvä vapaa-aika -hanke tuo yhteen nuorten hyvinvointiin liittyviä tavoitteita nuorten yhteiskuntatutkuksesta, Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmasta sekä Ruuti-vaikuttamisjärjestelmästä.

LUOTSI-TOIMINNAN VAUHDIKAS VUOSI

Lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan sisältyvää Luotsi-toiminnan laajentamista toteutettiin kertomusvuonna eri alueilla menestyksellisesti. Nuorisoasiainkeskuksen, sosiaaliviraston ja terveyskeskuksen yhdessä resursoimalla toi-

Jake Laine, 24

Työllistämiskokonaisuuden asiakas 2012

Aloitin keväällä 2012 työharjoittelun Työllistämiskokonaisuuden kautta Laajasalon nuorisotalolla. Syksyllä vaihdoin Munkkiniemen nuorisotalolle. Pelasin ja juttelin nuorten kanssa ja pidin jöötä.

Nuorisotyötä ehdotti Helsingin työvoiman palvelukeskus Duurin ohjaaja. En ollut ennen ajatellut koko vaihtoehtoa, mutta päätin kokeilla. Huomasin, että tykkään nuorisotyöstä, eikä olisi ollenkaan huono idea lähteä opiskelemaan alaa.

Mulla oli Työllistämiskokonaisuudessa oma ohjaaja, joka auttoi kaikkiin työhön ja tulevaisuudensuunnitelmiin liittyvissä asioissa. Hän auttoi esimerkiksi yhteishaussa, koulutuspaikkojen etsimisessä, työmarkkinatukiongelmassa – oikeastaan asiassa kuin asiassa. Pidimme yhteyttä tosi usein.

Olin myös Työllistämiskokonaisuuden järjestämässä työnhaku-, työharjoittelu- ja palkkatuki-infoissa. Ne olivat hyödyllisiä, sillä niissä keskusteltiin oikeasti tärkeistä asioista ja ohjattiin erilaisille kursseille. Kävin esimerkiksi ensiapukurssin.

Jos Työllistämiskokonaisuuden kaltaista palvelua ei olisi ollut tarjolla, olisi ollut paljon vaikeampaa saada apua. Oma ohjaaja tietää jo historiani eikä sitä aina tarvitse kertoa uudelleen, niin kuin vaikka Duurissa, jossa ohjaaja vaihtuu koko ajan. Ei tarvitse tuntea itseään idiootiksi. En ymmärrä, miksi niin hyvin toimiva palvelu kuin Työllistämiskokonaisuus lopetettiin.

Muutenkin päättäjät tekee huonoja päätöksiä yrittäessään saada nuoria töihin ja opiskelemaan. Jos et hae tai jos et mene pääsemääsi opiskelupaikkaan, menetät tuet ja työharjoittelupaikan. Työharjoittelu on kuitenkin hyvä sauma miettiä, mikä on itselle sopiva työ, ja samalla siitä saa työkokemusta.

minnalla tarjottiin vuoden aikana tukea 361 yksittäiselle nuorelle, ja käyntikertoja oli yhteensä 14 745.

Pienryhmätoimintaan panostettiin, ja ryhmiä oli yli kolmekymmentä. Ryhmien toimintaan kuului toimistolla tapaamisten lisäksi erilaisia retkiä ja leirejä. Kumppaneista keskeimpinä olivat perheneuvola, alueiden oppilashuoltoryhmät, lastensuojelu, nuorisotalot ja nuorisopsykiatriset poliklinikat. Muita sidosryhmiä olivat mm. nuorisoasemat, Tyttöjen talo ja nuorten päihdepsykiatrinen poliklinikka.

Muun Lasu-hankkeeseen kuuluvan arvioinnin ohella valmis tui tutkija **Maria Ohisalo** *Ei kenenkään maalta kaikkien maalle* -arviointitutkimus, jossa Ohisalo kiteyttää Luotsi-toiminnan ytimen:

”Luotsi-toiminnan vahvuus ja erityisyys on toiminnan monipuolisuus, jossa yksilöllinen tuki yhdistyy ryhmätyöskentelyyn, toiminnallisuuteen, verkostotyöskentelyyn ja vanhemmuuden tukeen ja jossa työtä nuorten parissa tehdään kodin, koulun ja vapaa-ajan alueilla. Toimintamuodon toinen erityispiirre on välimaaston toimijuus, jossa keskeisessä asemassa ovat moniammatillisuus ja monihallinnollisuus. Nämä yhdessä mahdollistavat laaja-alaisen, räätälöidyn ja ennaltaehkäisevän tuen nuorille”.

Tutkijan mukaan Luotsi-toiminnassa onnistutaan usein katkaisemaan negatiivinen kehä, mikä johtaa nuoren voimaantumiseen. Palvelujärjestelmän tasolla toiminnan todettiin olevan tarpeellinen ja ainoa juuri kyseiselle kohderyhmälle ehkäisevää tukea tarjoava työmuoto. Luotsi-toiminnan vahvuuksia ovat tutkimuksen mukaan toimiminen eri palvelujen rajapinnalla ja välimaastossa sekä monipuolisten menetelmien hyödyntäminen yksilöllisistä tarpeista lähtien.

Ohisalo kannustaa yhteiseen työhön muitakin toimijoita, hänen mukaansa vastuu on jaettu ja koskee kaikkia lasten, nuorten ja perheiden parissa työtä tekeviä tahoja.

KOULUPUDOKKUUS KURIIN YHTEISTYÖLLÄ

Opetusviraston nuoriso- ja aikuiskoulutuslinja on vetovastuussa kaupungin etsivästä nuorisotyöstä, mutta nuorisoasiainkeskus oli kertomusvuonna mukana toiminnassa.

Tavoitteena on tukea ja edistää virastojen yhteistä työtä koulupudokkuuden eli koulutuksen ulkopuolelle jäämisen tai sen keskeyttämisen vähentämiseksi perusasteen ja toisen asteen nivelvaiheessa olevien nuorten keskuudessa. Yhteistyötä tekivät kertomusvuonna nuorisoasiainkeskuksen ja opetusviraston lisäksi henkilöstökeskus, terveystakeskus ja sosiaalivirasto.

Eri toimijoista koostuva nuorten ohjaus- ja palveluverkosto kokoontui nuorisolain hengessä ensimmäiseen tapaamiseen joulukuussa 2012.

Nuorisoasiainkeskuksessa rakennettiin yhteistä toimintatapaa viraston eri osastojen kesken keväällä 2012, ja suunnitelma saatiin valmiiksi kesäkuun alussa.

Koillisella alueella jatkettiin Kaikki käy koulua -hanketta, jossa tavoitteena on koulupudokkuuden ja syrjäytymisen ehkäisy. Kasvuryhmät kokoontuivat viikoittain sukupuolisen-sitiivisissä tyttö- ja poikaryhmissä, joita ohjasivat opettaja, nuoriso-ohjaaja ja sosiaaliohjaaja. Nuoria oli hankkeessa mukana kaikkiaan 60 kolmesta eri koulusta. Syksyllä 2012 opetusvirasto linjasi toimintaa siten, että kasvuryhmät olivat osa koulun lukujärjestystä ja valinnaisaineita.

Kasvuryhmien ohjaajat saivat sukupuolensensitiivistä työnohjausta työnsä tueksi. Hankkeen arviointiraportti valmistui

syyskuussa, ja työkirjan tekeminen hankkeen mallintamiseksi käynnistyi myös syksyn aikana.

ASEMANSEUTU – KATUTYÖTÄ JA KOHTAAMISIA

Ydinkeskustassa toimivien viranomaisten, erityisesti poliisin, tiedon mukaan kertomusvuonna Kamppi alueena rauhoittui, ja nuorten määrää kauppakeskuksessa ja sen läheisyydessä väheni aiemmista vuosista. Nuoret näyttivät siirtyneen kauppakeskuksesta Aseman Lapset ry:n ylläpitämälle Walkers-talolle, jossa työskentelee Asemanseudun kaksi työntekijää.

Asemanseutu tarjoaa matalan kynnyksen tukea ja ohjausta monikulttuurisille 14–25-vuotiaille nuorille Kampin alueella kaduilla ja kauppakeskuksissa sekä Walkers-talolla.

Käyntikerrat tuplaantuivat edelliseen vuoteen verrattuna. Kertomusvuonna käyntikertojen ja verkossa kohdattujen nuorten määrä oli 12 078. Suunnitelmallisesti tuettiin 33 nuorta, Yksilöllisesti ja ryhmätoiminnassa tavoitettuja nuoria oli 129.

Asemanseudun ohjaajien vetämät avoimet lauantait olivat suosittuja. Osa nuorista tuli tutuiksi kadulla ja Walkers-talossa, jossa nuoria kävi koko pääkaupunkiseudulta ja vieläkin pidemmältä.

Vasta maahan tulleita nuoria kohdattiin pääasiassa kadulla. Heille tarjolla olevien palvelujen kirjo ei usein ollut tuttu, ja heitä pyrittiin motivoimaan ja neuvomaan tilanteen ja tarpeiden mukaan. Tarvittaessa neuvottiin ja opastettiin eteenpäin eri palveluiden pariin. Nuoret tarvitsivat apua usein hyvin akuutteihin asioihin. Monikulttuurisia nuoria, joista suurin osa oli syntynyt Suomessa, Asemanseudun työntekijät tapasivat päivittäin. He tarvitsivat yleensä tukea koulutus- ja työasioissa.

Asemanseutu, henkilöstökeskuksen henkilöstön saatavuusyksikkö sekä vastuukouluttaja toteuttavat työvoimapolitiittista KAVA-koulutusta 17–25-vuotiaille, monikulttuurisen taustan omaaville helsinkiläisille nuorille. KAVA-koulutuksessa kartoitetaan ja vahvistetaan mm. nuorten suomen kielen taitoa, atk-taitoja sekä motivoidaan nuoria hakeutumaan koulutukseen. Vuonna 2012 järjestettiin kaksi KAVA-koulutusta, joihin osallistui 33 maahanmuuttajataustaista nuorta.

EHKÄISEVÄÄ PÄIHDETYÖTÄ – KLAARI HELSINKI

Klaari Helsinki siirtyi kertomusvuoden alusta hallinnollisesti sosiaalivirastosta nuorisoihminenkeskukseen. Syksyllä Klaari siirtyi myös fyysisesti nuorisoihminenkeskuksen virastotaloon.

Vuonna 2012 Klarissa työskenteli seitsemän alueellista Klaari-koordinaattoria, kaksi suunnittelijaa ja johtava Klaari-koordinaattori.

Klaari Helsinki tekee seudullista yhteistyötä pääkaupunkiseudun kuntien kanssa. Kertomusvuonna yhteistyössä Vantaan ehkäisevän päihdetyön yksikön kanssa syntyivät Savuton amis -seminaarit. Niiden tavoitteena on koota eri toimijat yhteen kertomaan savuttomuutta ja nuorten hyvinvointia edistävästä käytännöstään. Keväällä 2012 järjestettiin Savuton amis -seminaari rehtoreille ja toimialajohtajille. Seminaarit jatkuvat keväällä 2013.

Valintojen putki on päihdekasvatusmenetelmä kuudesluokkalaisille. Sitä toteutetaan moniammatillisena yhteistyönä ja Klaari Helsingin koordinoimana. Kertomusvuonna Valintojen putkessa kerrottiin tarina 7.-luokkalaisten Eetun järjestämisestä kotibileistä, jotka eivät mene suunnitelmien mukaan. Nuorten kanssa keskusteltiin tarinasta sekä nuorten tekemistä valinnoista ja niiden merkityksistä, ystävyydestä ja

ystävien vaikutuksesta omiin päätöksiin. Lopuksi mietittiin kuinka monella eri tavalla tilanteita voi hoitaa.

Valintojen putkeen kuului myös opettajan pitämä palaute-tunti sekä vanhemmille järjestetty vanhempainilta, jossa kerrottiin tarinasta ja keskusteltiin päihteisiin liittyvistä asioista.

Vuonna 2012 Valintojen putki toteutettiin laajempaan kuin koskaan aiemmin, eli kaikissa nuorisoihminenkeskuksen nuorisotyöyksiköissä lukuun ottamatta Haaga-Kaarelan sekä ruotsinkielistä nuorisotyöyksikköä.

Valintojen putkea oli toteuttamassa 207 toimijaa kaupungin eri hallintokunnista, muita alueiden toimijoita sekä 44 tukioppilasta. Käytännön toteutus tapahtui ensimmäistä kertaa nuorisotaloilla. Oppilaita osallistui 3 505, opettajia 183 ja huoltajia 90.

Kertomusvuonna lanseerattiin *Nuorten päihdeettömyyden tukeminen* -vanhempainilamalli, joka perustuu kouluterveyskyselyn tuloksiin. Parhaiten malli soveltuu nivelvaiheissa olevien 6.- ja 7.-luokkalaisten huoltajien tapaamiseen. Tavoitteena on vahvistaa huoltajien kielteistä suhtautumista alaikäisten päihdekokeiluun ja päihdeidenkäyttöön.

Klaari Helsinki järjesti yhdessä Vanhempainliiton kanssa viisi kasvatusiltaa. Tilaisuuksien tavoitteena oli innostaa vanhemmat yhteiseen kasvatustyöhön ja kertoa myönteisen esimerkin vaikutuksista kasvatuksessa. Kasvatusilloissa keskusteltiin peruskouluikäisten lasten vanhempien kanssa kasvatuksesta erityisesti päihdeiden käytön näkökulmasta.

Ruotsinkielinen päihdetoimintasuunnitelma valmistui keväällä 2012, ja se otettiin syksyllä lukioden lukuvuoden painopistealueeksi.

Vuoden 2012 syksyllä järjestettiin myös kuusi kehittämisseminaaria ympäri Helsinkiä. Seminaarit suunniteltiin ja toteutettiin yhdessä *Tukevasti Alkuun*, *Vahvasti Kasvuun* sekä *Hymyt* (Hyvinvointia moniammatillisella yhteistyöllä) -hankkeiden kanssa. Verkostojen kehittämisseminaareissa käytiin läpi erilaisia monitoimijasta verkostotyötä tukevia työkaluja sekä kehitettiin alueellisia verkostoja. Verkostojen kehittämisseminaareihin osallistui yhteensä 238 toimijaa.

NUORET JA VERKKOMAILMA

Nuorisoasiainkeskuksessa tehtiin ja kehitettiin kertomusvuonna verkkonuurisotyötä nuorisotaloilla, Pelitalossa ja nuorisoasiainkeskuksen koordinoimassa Verkkonuurisotyön valtakunnallisessa kehittämiskeskuksessa Verkessä.

KEHITTÄMISHANKKEITA VERKKONUORISOTYÖSSÄ

Verke on yksi opetus- ja kulttuuriministeriön elokuussa 2010 nimeämistä nuorisotyön valtakunnallisista palvelu- ja kehittämiskeskuksista. Verken toiminta-ajatuksena on edistää nuorten hyvinvointia, osallisuutta ja yhdenvertaisuutta verkon avulla ja verkossa.

Tavoitteena vuonna 2012 oli luoda, tuottaa ja kehittää verkkonuurisotyön menetelmiä ja palveluita sekä lisätä tietoa ja osaamista verkkonuurisotyöstä ja nuorten verkkokulttuurista. Toiminnan kohderyhmää olivat nuoret ja nuorisoalan toimijat.

Verke järjesti kertomusvuonna nuorisoalan toimijoille useita koulutuksia ja asiantuntijatapaamisia. Koulutusten saatavuutta kasvatettiin tallentamalla ne verkkoon sekä tekemällä etäosallistuminen mahdolliseksi. Omien koulutusten lisäksi Verken asiantuntemusta hyödynnettiin muiden tahojen järjestämissä tilaisuuksissa.

Koulutusten ohella Verke tuotti ja kokosi aktiivisesti alaan liittyvää materiaalia ja levitti sitä sosiaalisessa mediassa ja alan tapahtumissa sekä erilaisten verkostojen kautta. Lisäksi Verke tarjosi nuorisoalan toimijoille tukea ja asiantuntemusta heidän oman toimintansa kehittämisessä.

Verke teki vuonna 2012 konkreettista yhteistyötä mm. Verkoterkkari-hankkeen, Poikien talon ja Nuorille suunnatun verkkotyön foorumin kanssa. Vuoden aikana Verkessä vieraili noin kymmenen kansainvälistä ryhmää tutustumassa kehittämisskeskuksen toimintaan ja verkkonuorisotyön hyviin käytäntöihin.

Verkessä tuotettiin ja kehitettiin nuorille suunnattuja palveluita verkkonuorisotyön (mm. Netari, toimintakeskus Hubi), nuorten tieto- ja neuvontatyön (mm. Kompassi, Pulmakulma) sekä pelitoiminnan (mm. Pelitalo) menetelmin. Palveluja tuotettiin yhteistyössä julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin kanssa.

Verkkonuorisotalo Netari toimi keväällä 2012 kolmessa verkon yhteisöpalvelussa: Habbo Hotelissa, IRC-Galleriassa ja Demi.fi-sivustolla. Netari oli avoinna keskimäärin neljänä iltana viikossa. Syksyllä 2012 Netari-toiminnan koordinointi siirtyi Pelastakaa Lapset ry:lle, mutta Verke jatkoi Netarin kehittäjäkumppanina.

Nuorten virtuaalinen toimintakeskus Hubi avasi ovensa helmikuussa 2012 IRC-Galleriassa. Hubissa järjestettiin live-streamausta ja chatia hyödyntämällä useita tapahtumia ja teemailtoja yhdessä nuorten ja nuorisolan toimijoiden kanssa. Vuoden aikana Hubin chat tavoitti lähes 1 200 kävijää, ja katselukertoja tapahtumille kertyi kaikkiaan 3 200.

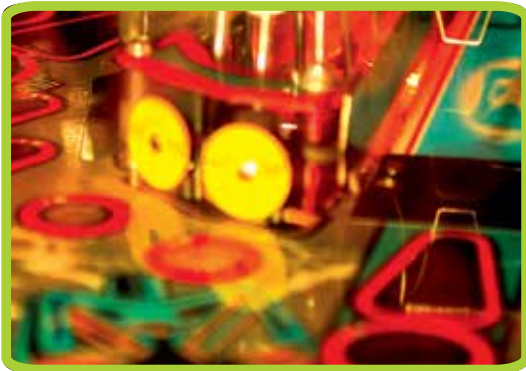
Verke edisti nuorisolan toimijoiden työtä verkossa kehittämällä chat-työkalut Facebookiin (ryhmä-chat) ja IRC-Galleriaan (yksilö-chat). Vuonna 2012 chatit olivat käytössä lähes 30 toimijalla. Chat-työkaluja ja Hubia kehitettiin yhteistyössä Somia Reality Oy:n kanssa.

Verken alaisuuteen kertomusvuonna kuuluneen nuorisotiedotuskeskus Kompassin tavoitteena oli verkkoperustaisen nuorten tieto- ja neuvontatyön kehittäminen, mm. nuorten tieto- ja neuvontasivuston (kompassi.info) uudistuksen valmistelu. Sivustoa haluttiin kehittää erityisesti paikallisena, helsinkiläisille nuorille suunnatun tiedotuksen ja neuvonnan verkkopalveluna. Nuorten tarpeiden kuuleminen sekä moniammatillinen ja monialainen sisällöntuotanto koettiin tärkeiksi. Johtopäätösten pohjalta käynnistettiin keskustelu keskeisten verkostojen kanssa ja tehtiin kyselyjä nuorille.

Helsingin seutukunnan kysymys & vastaus -palsta Pulmakulman (nuoret.info) kehittäminen ja moderointi sekä nuorten viesteihin vastaaminen jatkuivat. Palvelu oli avoinna ympäri vuoden, myös koululaisten loma-aikoina, ja nuoret saivat jättää kysymyksiä palveluun kaikkina vuoden päivinä.

Nuorten kysymykset ja toisten nuorten kommentit liittyivät suurimmaksi osaksi hyvinvointiin, ihmissuhteisiin ja vapaa-aikaan. Pulmakulman moniammatillisessa chatissa nuoret saivat keskustella kahden kesken ja nimettömästi kahtena iltana viikossa terveydenhoitajan, nuorisotyöntekijän tai sosiaalityöntekijän kanssa.

PELITOIMINTA NUORISOTYÖSSÄ

Pelitalon toiminta keskittyi kertomusvuonna ryhmätoiminnan kehittämiseen, avoimen pelitoiminnan toteuttamiseen sekä alueellisen ja kansallisen yhteistyön parantamiseen.

Pelitalo toteutti tapahtumia, osallistui asiantuntijaverkostojen toimintaan sekä järjesti ja suunnitteli koulutuksia, mikä tapahtui käytännössä Helsingin Innovaatorahastosta saaduilla resursseilla. Kertomusvuonna valmisteltiin Pelitalon vakinaistamista osaksi nuorisosiainkeskuksen perustoimintaa.

Jo toiminnassa olleita työmuotoja, kuten pelinkehitykseen suuntautunutta GameDevä ja poikien peliryhmää, kehitettiin edelleen. Uusien ryhmätoimintojen sisältöjä puolestaan suunniteltiin ja testattiin.

Pelitalon yhteydessä aloitti maaliskuussa 2012 toimintansa Digitaaliset pelit osana tulevaisuuden elinkeinoperustaa Helsingissä ja Suomessa -hanke (2012–2014), joka antaa koulutusta digitaalisesta pelikulttuurista Helsingin alueella nuorten parissa työskenteleville. Kertomusvuonna koottiin yhteistyöverkostoa, määriteltiin yhteistyökumppanien roolia ja tehtäviä, suunniteltiin koulutuskokonaisuuksia ja tuo-

tettiin koulutuksessa hyödynnettäviä materiaaleja. Hanke järjesti marraskuussa myös koulutuspäivän, jossa koulutusideoita esiteltiin ja kehitettiin rehtoreiden ja kehittäjäopettajien kanssa.

Perjantaisin ja lauantaisin avoimissa illoissa pelattiin vapaasti, järjestettiin turnauksia nuorten ja ohjaajien voimin sekä testailtiin uusia pelejä. Toimintaa pyrittiin suuntaamaan vakavammin pelaamista harrastaville nuorille. Pelitalon etäpisteissä avoimessa toiminnassa panostettiin puolestaan ajanvietepelaamiseen. Keväällä toimi sunnuntaisin The Group Ry:n ja eXelon Gamingin yhteistyössä järjestämä SuperSunnuntai-konsepti, joka kokosi kilpapeliharrastajia ja kilpapelaaamisesta kiinnostuneita yhteen.

Kertomusvuonna toimi säännöllisesti kaksi ryhmää; maanantaisin suosittu pelikehityskerho GameDev ja tiistaisin syrjäytymisvaarassa olevien poikien peliryhmä. Nuoria pelinkehittäjiä tukivat suomalaisten pelifirmojen asiantuntijat Bugbear Entertainment Ltd:stä ja IGDA Finland Ry:stä. Kerhossa kehitettiin syksyn 2011 ja kevään 2012 aikana pelejä, joista kolme osallistui Assembly Summer 2012 -tapahtuman pelikehityskilpailuun.

Syrjäytymisvaarassa olevien poikien peliryhmä aloitti vuoden 2012 alussa, ja tulokset olivat hyviä. Osa nuorista, joiden sosiaaliset taidot olivat todella heikot, osallistuvat myöhemmin Pelitalon avoimiin iltoihin, joissa sosiaalinen ympäristö on vaativa. Nuoret olivat mukana ryhmässä lähtökohtaisesti vuoden. Jatkotarve harkittiin tapauskohtaisesti. Poikien kanssa keskusteltiin jokaisella kerralla ja säännöllisesti myös kahden kesken.

Pelitalo järjesti yhteistyökumppaneiden kanssa useita tapahtumia ja leirejä sekä oli mukana monissa tapahtumissa. Merkittävimpiä olivat Global Game Jam -pelinkehityskilpailu,

tietokonefestivaalit Assembly Winter ja Summer, Kansallinen Pelipäivä sekä yliopiston tietojenkäsittelytieteenlaitoksen Linkki-resurssikeskuksen kanssa toteutetut kesän ja syyslo-

man pelinkehityisleirit. Pelitalon ja sen etäpisteiden, kuten Arabian ja Pasilan nuorisotalojen, henkilöstö osallistui Jönköpingissä järjestettyyn maailman suurimpaan lan-tapahtumaan marraskuussa. Kaikissa tapahtumissa ja leireissä tärkeintä oli nuorten osallistuminen ja yhteistyö muiden pelikulttuurissa toimivien tahojen kanssa.

Pelitalon laaja yhteistyöverkosto kasvoi vuoden aikana entistään. Hyvinkään ja Oulun nuorisotoimien kanssa Pelitalo järjesti keväällä NHL2012 pelistä valtakunnallisen verkkopeli-liigan. Pelitalo osallistui myös eri asiantuntijaverkostoihin, joissa kehitettiin nuorten pelikulttuurissa tehtävää työtä.

VERKKONUORISOTYÖTÄ NUORISOTALOILLA

Facebookista on tullut nuorisotyölle merkittävä apuväline. Facebook koetaan erinomaiseksi tiedottamisen kanavaksi, ja siellä tehdään usein myös kyselyitä toiminnasta. Nuoret ovat oppineet ottamaan kontaktia ohjaajiin verkon kautta, ja Facebookista on tullut tärkeä keskustelukanava.

Useilla nuorisoihjaajilla on oma profiili ja taloilla fanisivut Facebookissa. Monet toiminnot perustivat kertomusvuonna Facebookiin pienryhmiä, ja ruutiryhmäläiset ylläpitivät omia sivustojaan. Facebookiin vietiin myös talokokousten pöytäkirjoja ja muistioita nuorten nähtäville.

Internetiin ja erityisesti Facebookiin liittyviin ikäviin lieveilmiöihin, esimerkiksi kiusaamiseen ja epäasiallisten kuvien levittämiseen, puututtiin.

SuperSunnuntai-konsepti
kokosi kilpapeliharrastajia
ja kilpapelaamisesta
kiinnostuneita yhteen.

KAIKKI SAMANARVOISIA

Nuorisoasiainkeskuksessa ryhdyttiin valmistelevaan uutta tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa. Tasa-arvoa edistettiin mm. ottamalla huomioon sukupuolten erilaiset tarpeet sekä edistämällä monikulttuurista työtötta.

TASA-ARVO- JA YHDENVERTAISUUSSUUNNITELMA

Johtoryhmä päätti käynnistää kertomusvuonna viraston tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman valmistelun vuosille 2013–2016. Monikulttuurisuusohjelmasta poiketen se koskee myös muita syrjinnän perusteita, kuten ikään, kieleen, uskontoon, vakaumukseen, mielipiteeseen, terveydentilaan, vammaisuuteen sekä seksuaaliseen suuntautumiseen perustuva välitöntä ja välillistä syrjintää, häirintää ja ohjetta tai käskyä syrjiä. Suunnitelma koskee niin henkilöstöpoliittisen kuin toiminnallisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämistä nuorisoasiainkeskuksessa.

Suunnitelman tekeminen käynnistettiin tiedottamalla henkilökunnalle valmisteluista ja järjestämällä työntekijöiden ja työyhteisöjen tasa-arvoisuutta ja yhdenvertaisuutta koskeva kysely. Nuorten ja sidosryhmien kanssa tehtävän työn tasa-arvoisuutta ja yhdenvertaisuutta tullaan käsittelemään työyhteisöittäin, ja suunnitelman valmistelua jatketaan näistä teemoista kiinnostuneiden muodostamassa kehittämisryhmässä. Suunnitelma valmistuu syksyllä 2013 nuorisolautakunnan käsiteltäväksi.

TASA-ARVOA SUKUPUOLISENSITIIVISESTI

Sukupuolivaikutusten arviointeja toteutettiin nuorisoasiainkeskuksessa kolmessa toimipaikassa osana koko kaupungin laajaa kokeilua. Kohteina olivat Kontulan nuorten toimintakeskus Luuppi, Hapessa sijaitseva Pelitalo ja verkossa toimiva Harrastushaku. Sukupuolivaikutusten arviointien pohjalta kohennettiin kahden nuorisotalon tyttöjen tiloja ja hankittiin välineitä sekä tytöille että pojille. Kahdeksan nuorisoasiainkeskuksen naisohjaajaa jatkoi naistietoisuus-koulutuksessa.

Nuorisotaloilla otettiin huomioon tyttöjen ja poikien erilaiset tarpeet. Vuonna 2012 nuorisotaloilla toimi kymmenen tyttö- ja viisi poikaryhmää, ja lisäksi joissakin nuorisotyöyksiköissä järjestettiin monikulttuuristen tyttöjen ja äitien iltoja. Esimerkiksi Laajasalon nuorisotalolla toimivat Tyttöjen keskiviikot, joissa tuntityöntekijä järjesti kauneudenhoitoon ja hyvinvointiin liittyviä iltoja asiasta kiinnostuneille tytöille.

Kaikki käy koulua -hanke toteutti sukupuolisenäkökulman työtä otetta jakamalla tytöt ja pojat omiin ryhmiinsä koulupudokkuutta ehkäisevässä työssään.

Poikien talo käynnisti toimintansa syksyllä 2012. Taloa ylläpitää Kalliolan nuoret ry yhteistyössä nuorisoasiainkeskuksen kanssa. Poikien talon käyntikertoja kirjattiin vuoden aikana 1 470 ja muita käyntejä 513. Suunnitelmallisesti tuettuja nuoria oli 100, yksilöllisessä ja ryhmätoiminnassa 80 ja leirivuorokausia 83.

Kalliolan Nuoret ry:n, Setlementtinuorten liitto ry:n ja nuorisoasiainkeskuksen ylläpitämässä Tyttöjen talossa tuotettiin tytöille avointa toimintaa, vuorovaikutteisia pienryhmiä, harrastusryhmiä, henkilökohtaista tukea, seksuaalineuvontaa ja -kasvatusta sekä vastaanottoja. Nuorilla äideillä ja

maahanmuuttajatyttöillä oli omia ryhmiä. Vuoden aikana kirjattiin yhteensä 7 614 nuorten käyntikertaa ja 1 233 yksilötapaamista. Suunnitelmallisesti tuettiin 545 nuorta.

YHDENVERTAISUUTTA MONIKULTTUURISESTI

Monikulttuurisuustyö oli kertomusvuonna aiempien vuosien tapaan yksi nuorisoasiainkeskuksen tärkeimmistä painotuksista. Siksi monikulttuurista työtä edistettiin monin tavoin niin kotimaassa kuin ulkomaillakin.

Romanityön kehittämiseen haettiin näkökulmia Ruotsista. Kahdeksan romanityötä tekevää työntekijää ja heidän esimiehensä tutustuivat Ruotsin romanien tilanteeseen sekä erilaisiin työmuotoihin romaninuorten ja heidän perheidensä kanssa Tukholmassa, Uppsalassa ja Vingåkerissa.

Yksi kiinnostava työtapana Upplands museumissa oli romanikulttuuria esittelevä arkku, jonka avulla koululaisille kerrotaan romanien historiasta ja kulttuurin erityispiirteistä. Matkalla tutustuttiin myös muualta Euroopasta Ruotsiin tulleiden romanien tilanteeseen, heille suunnattuihin palveluihin sekä romanityöille suunnattuun lastenkotiin.

Nuorisoasiainkeskus oli mukana IOM (International Organization for Migration) Helsingin koordinoimassa iYouth-hankkeessa, joka toteutettiin yhteistyössä Suomen, Tšekin, Puolan, Itävallan ja Ranskan nuorisojärjestöjen sekä viranomaiskumppaneiden kanssa. Suomesta järjestökumppanina oli somalinuorten järjestö Kanava Nuoriso ry. iYouth-hankkeen tavoitteena on rakentaa ja kehittää maahanmuuttajanuorisojärjestöjen toimintatapoja, jotta ne voisivat edistää maahanmuuttajanuorten kotouttamista ja ehkäistä syrjäytymistä entistä paremmin.

Nuorisoasiainkeskus oli järjestämässä hankkeen kansallista seminaaria joulukuussa 2012 nuorten toimintakeskus Hapessa. Hanke tuotti nuorisoasiainkeskukselle uutta osaamista, koulutuslustoja, joka tulee hyödyttämään maahanmuuttajajärjestöjä koko kaupungissa, sekä tietoa erilaisista kehittämiskohteista monikulttuuristen nuorten kanssa tehtävässä työssä. Hankkeen vertaisarviointeihin osallistui kolme nuorisoasiainkeskuksen työntekijää.

Kulttuuritulkkitoiminnan kehittäminen ja sen arviointi oli yksi vuosien 2009–2012 monikulttuurisuusohjelman toimenpiteistä. Kulttuuritulkkitoiminta käynnistettiin syksyllä 2007 kokeiluna, ja sitä jatkettiin kertomusvuoden loppuun asti 6–10 kulttuuritulkin ryhmällä.

Monikulttuurisuustyöryhmä arvioi kertomusvuonna kulttuuritulkkitoimintaa ja päätti, että sitä ei jatketa enää nykyisellä rakenteella. Kulttuuritulkkitoiminnan tarve oli sen käynnistyessä selkeä. Osaaminen monikulttuurisessa työssä kuitenkin vahvistui vuosien mittaan – osittain kulttuuritulkkitoiminnan ansiosta, eikä toiminnalle entisessä muodossaan ollut enää samanlaista tarvetta.

Tulevaisuudessa kulttuuritulkkien monikulttuurinen osaaminen on edelleen tärkeää, ja siksi toiveena on, että se saadaan käyttöön virastossa jollain muulla tavalla. Monikulttuurisen osaamisen tapoja tullaan tarkentamaan myös tulevassa viraston tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa.

Viraston monikielistä tiedottamista pohdittiin mm. kulttuuritulkkien, muun henkilökunnan ja käännöstoimiston asiantuntijoiden kanssa. Selkokielistä tiedottamista kehitettiin, koska se palvelee yhdenvertaisesti eri kieliryhmiin kuuluvia, sillä kaikilla Helsingissä puhutuilla kielillä materiaalin tuottaminen ei ole mahdollista. Kaikki muunkielinen materiaali koottiin ajantasaisesti yhdelle internet-sivulle. Jäsenkort-

Monikulttuuristen
nuorten elämäntilannetta
mm. pakolaisina ja
turvapaikanhakijoina
maahan muuttaneiden
näkökulmasta käsiteltiin
henkilökunnalle
järjestetyssä
koulutustilaisuudessa
Monikulttuurisella viikolla.

tihakemus käännettiin ranskaksi. Viraston palveluita monikulttuurisille nuorille ja heidän perheilleen esiteltiin mm. kaupungintalolla toimivan VirkaInfon työntekijöille.

Rasisminvastaiseen työhön pureuduttiin hyödyntämällä Pelastakaa Lapset ry:n, nuorisoasiainkeskuksen ja muiden yhteistyökumppanien NoRacism-hankkeen vuonna 2011 julkaisemaa kirjaa *R-sana – Kirja rasismista ja siihen puuttumisesta*. Kirjaa käsiteltiin viraston verkko- ja mediaohjaajien ja monikulttuurisen työn yhteyshenkilöverkoston kanssa alku-

vuonna. Syksyllä pidettiin kaikille alueellisten palveluiden osaston yksiköille yhteiset työseminaarit, joissa rasisminvastaisuutta käsiteltiin alueellisen työn kysymyksenä. Kirjan sisältöä käsiteltiin myös keskitettyjen palvelujen osastolla esimiesten kesken sekä eri toimipaikoissa.

Rasisminvastaisella viikolla maaliskuussa ja Monikulttuurisella viikolla lokakuussa järjestettiin tapahtumia ja toimintaa eri toimipaikoissa. Perinteinen *Musicians against Racism* -konsertti pidettiin Gloriassa rasisminvastaisella viikolla.

Monikulttuuristen nuorten elämäntilannetta mm. pakolaisina ja turvapaikanhakijoina maahan muuttaneiden näkökulmasta käsiteltiin henkilökunnalle järjestetyssä koulutustilaisuudessa Monikulttuurisella viikolla.

Nuorisoasiainkeskus osallistui myös elo-syyskuussa järjestettyyn uusille monikulttuurisille helsinkiläisille suunnattuun *Helsinki Welcome Weeks* -tapahtumaan esittelemällä toimintaansa Hapessa ja Fallkullan kotieläintilalla.

KULTTUURIA NUORILLE

2012 oli World Design Capital -vuosi. Nuorisoasiankeskus oli WDC-hankkeessa mukana otsikolla *Nuoret muotoilevat maailmaa*.

NUORET MUOTOILIVAT MAAILMAA

WDC-vuoden teemoina olivat ruoka- ja kaupunkikulttuuri. Hankkeet toteutettiin yhdessä Espoon, Vantaan, Kauniaisten ja Lahden nuorisotoimien kanssa. WDC-vuoden tapahtumia oli toteuttamassa noin 40 nuorisotaloa, 17 yritystä, seitsemän virastoa tai laitosta, kymmenen koulua ja noin 20 vapaata ryhmää.

World Design Capital -vuosi tarjosi mahdollisuuden kokeilla perinteisten, viikoittain kokoontuvien pienryhmien lisäksi yhden tai kahden kokoontumiskerran mittaisia lyhyempiä

työpajoja, joissa nuoret pääsivät kokeilemaan uusia asioita. Työpajoja järjestettiin nuorisotaloilla, kirjastoissa ja tapahtumissa ympäri pääkaupunkiseutua, ja hyvän vastaanoton innostamana niitä tullaan jatkamaan design-vuoden jälkeen.

Ruokakulttuurityöpajoissa nuoret saivat järjestää ruokajuhlan yhdessä ammattikokin kanssa. Pajoja järjestettiin vuoden aikana 61 erilaisissa tapahtumissa ja nuorisotaloilla, ja niissä oli mukana yhteensä 2 524 kävijää. Ruokakulttuuripajojen tuloksena toimitettiin myös nuorten keittokirjat *Maista*

maailmaa ja Smaka på världen, joihin koottiin pajojen parhaiksi koetut reseptit.

Syksyllä nuoret tekivät ruokatyöpajoissa piparkakkukahmoja teemalla *Kenet haluaisin nähdä itsenäisyyspäivän vastaanotolla?* Syntyneiden 130 hahmon muodostama Linnan juhlien kättelyrivi oli esillä Pikkuparlamentin Kansalaistorilla itsenäisyyspäivän aikoihin. Näyttely toteutettiin yhdessä Eduskuntatiedotuksen kanssa.

Kaupunkikulttuuriin liittyvien työpajojen teemoina olivat kynäruisku-, miniatyyri- ja neulegraffitit. Työpajoja järjestettiin ympäri pääkaupunkiseutua yhteensä 139. Osallistujia pajoissa oli 3 092, ja niissä syntyi yhteensä noin 600 teosta. Lisäksi järjestettiin kaupunkitaidetapahtumia, joissa nuorilla oli mahdollisuus tuoda näkyvämmiin esiin osaamistaan ja luovuuttaan. Luupin takapiha, Kalasatama Refresh ja Knit'n

Tag -tapahtumat keräsivät yhteensä noin 6 600 kävijää. WDC-hankkeen myötä Hapteen perustettu kaupunkitaidesikkö oli näytävästi mukana myös eri järjestäjien suurissa tapahtumissa, kuten Wärfestissä, Arabian katufestivaalissa ja Block Partyissa, joissa tavoitettiin yhteensä noin 24 000 kävijää.

WDC-vuoden lisäksi nuorisosiainkeskus järjesti aktiivisesti myös muuta kulttuuritoimintaa. Harjun nuorisotalo täytti 25 vuotta, ja juhlan kunniaksi julkaistiin talon historiasta kertova kirja *Harju soi ja Kallio kukkii*. Kirjan julkaisi Like-kustannus yhteistyössä nuorisosiainkeskuksen kanssa. **Olavi Jaman** kirjoittama kirja oli yksi Helsinki 200 vuotta pääkaupunkina -juhlavuoden aikaansaannoksista.

Narrin näyttämön teatteritoiminta ja kuvataideryhmät jalkautuivat nuorisotaloille. Kuvataidetoiminta laajeni Kalateen, jossa järjestettiin toimintaa perjantai- ja lauan-

tai-iltaisina. Narrin teatteritoiminta laajeni syksyllä Pikku Huopalahden ja Kivikon nuorisotaloille, Nuorisokahvila Clubiin ja Pukimäen toimintakeskukseen hyvin tuloksin. Taide-toiminta vahvistui myös Hapessa toimivan kehitysvammaisten nuorten Sankarit-ryhmän ohjelmassa.

Hapen nuorten mediatuotannot tuotti kertomusvuoden aikana 43 videota, kymmeniä live-lähetystyksiä ja 990 kuvaa, joilla oli yhteensä tuhansia katsojia Youtubessa ja muualla verkossa. Helsinki Freedom Recordsin nuorten tuottamat musiikkivideot saivat Youtubessa noin 350 000 katselukertaa. Harjun nuorisotalon ja Kulttuuriareena Glorian media-tuotannot mukaan lukien Youtuben katselukertojen määrä nousi kertomusvuonna 400 000 kertaan.

ISOJA TAPAHTUMIA MUSIIKISTA TEATTERIIN

Nuorisosiainkeskus tunnetaan monista suurista nuorille suunnatuista tapahtumista. Hiihtolomaviikon Reaktori kokosi vuonna 2012 ensimmäistä kertaa Suvilahteen, Nuorten toimintakertomus Hapteen, Arabian nuorisotalolle, Harjun nuorisotalolle ja Tattarisuon moottorihallille yhteensä 12 500 nuorta tutustumaan nuorisosiainkeskuksen ja eri järjestöjen toimintaan. Reaktorissa annettiin lähtölaukaus myös vuoden WDC-hankkeelle *Nuoret muotoilevat maailmaa*.

Loistefestari ja Ääni ja Vimma -bändikatselmus yhdistettiin ensimmäistä kertaa LoisteWimmaksi, joka kattoi musiikin genret rockista klassiseen. Tapahtumaan osallistui yhteensä 678 nuorta musiikin harrastajaa ja esiintyviä ryhmiä lähes 80. Yleisöä LoisteWimma keräsi noin 2500. Koululaisten syyslomalla järjestettiin Ääni ja Vimma -festari, jossa vieraili bändejä ja järjestettiin musakirppis, bändityöpaja sekä musaseminaari, jonka aiheena oli nuorten musiikkitoiminnan tulevaisuus Helsingissä. Tapahtuman kävijämäärä oli noin 500.

YMPÄRISTÖKASVATUSTA JA ENERGIAANSÄÄSTÖÄ

Nuorisotaloilla puhuttiin kertomusvuonna nuorten kanssa yhä enemmän ympäristöasioista. Noin puolessa toimipaikoista lajittelu toimi, energiaa säästettiin, jätteiden syntymistä pyrittiin vähentämään ja hankinnoissa kiinnitettiin huomiota ympäristönäkökohtiin.

Nuorisotaloja pyydettiin arvioimaan viime vuosien kestävän kehityksen linjoja toiminnassaan. Laajaan itsearviointikyselyyn tuli 38 vastausta. Yhtä laaja kysely toteutettiin viimeksi vuonna 2009.

Kaksi kolmasosaa toimipaikoista toteutti ympäristötapahtumia, kuten Reilun kaupan viikkoa, tuunausviikonloppuja, luonto- ja eläinaiheisia leirejä, Hyvis-tapahtumia, sähköttömiä päiviä, Earth Hour -tempauksia ja kaupunkikulttuuritapahtumia.

Helsingin kaupungin kaikki virastot ja laitokset ovat velvoitettuja vähentämään energiankulutustaan. Nuorisoasiainkeskuksessa asiaan on pureuduttu mm. kehittämällä ympäristökasvatuksellista materiaalia ja tähtäämällä ainakin osittain hiilineutraaliin nuorisotyöhön tulevaisuudessa.

Kontulan nuorten toimintakeskus Luupissa toteutettiin syksyllä 2012 sähkönkulutuksen mittaus, jossa kulutusmittareilla mittaamalla ja laitteiden kulutustietojen perusteella arvioitiin kaiken pistorasioista tulevan sähkön ja valaistuksen energian-

kulutus vuositasolla. Tarkoituksena oli selvittää energiankulutus, johon nuoret ja nuorisotyöntekijät voivat itse valinnoillaan vaikuttaa.

Mittauksessa kävi ilmi, että valaistus oli suurin energiasyöppö yli 65 prosentilla. Seuraavaksi eniten sähköä kului keittiössä (21 prosenttia), ja jäljelle jäävä osuus kului nuorten laitteissa ja toimistotiloissa. Kokonaiskulutukseksi saatiin 14 800 kWh.

Helsingin Energian tuottamasta sähköstä syntyy yhtiön oman ilmoituksen mukaan hiilidioksidia 83 g/kWh, joten toimintakeskuksen vuodessa kuluttaman sähkön tuottamisesta syntyi 1 228 kg hiilidioksidipäästöjä. Kaupungin energiansäästöavoitteissa esitetty noin kahden prosentin vuosittainen energiankulutuksen vähennys onnistuisi esimerkiksi poistamalla käytöstä viisi kappaletta 54 watin loisteputkea, joita käy-

tään 25 viikkoa vuodessa viitenä päivänä viikossa, kahdeksan tuntia päivässä. Luopissa toteutettu mittausta antoi arvokasta tietoa ja konkretisoi energiansäästöä. Tulevaisuudessa näitä tietoja voidaan hyödyntää koko viraston tasolla.

Meriharjun luototalo kehitti uusia toimintamalleja ekopsykologisten tutkimustulosten pohjalta, joiden mukaan jo viiden minuutin päivittäinen oleskelu vihreän luonnon keskellä lisää ihmisen hyvinvointia. Mitä kauemmin luonnossa ollaan, sitä huomattavampi vaikutus on.

Seitsemäsluokkalaisten ryhmätyksivaelluksilla nuoret kiersivät usean kilometrin mittaisen reitin Uutelan metsissä ja pysähtyivät välillä ohjaajien johdolla miettimään oman elämänsä tärkeitä asioita. Vaellukset päättyivät Uutelan kämpän rantakallioille.

Nuorisosiainkeskuksen henkilöstölle suunniteltiin hyvinvointia vahvistava elämyspäivä, jota pilotoitiin kolmen työyhteisön voimin. Elämyspäivä on kokonaisvaltainen hyvinvointipaketti, jossa tehdään asioita eri tavalla kuin aiemmin.

Meriharjun luontotalo oli kovalla käytöllä läpi vuoden. Opetusviraston kanssa toteutettiin yhteistyössä noin sata ympäristökasvatuspäivää, ja yli 70 ryhmää toteutti Meriharjussa leirin tai kurssin. Lisäksi järjestettiin alueellisia tapahtumia sekä ympäristökoulutuksia ekotukihenkilöille, maahanmuuttajanuorille ja yksiköille.

Ympäristökasvatuksen kukkamalli sai uuden ilmeen blogina, jossa tullaan jatkossa kertomaan entistä enemmän nuorisotalojen ympäristötoiminnasta.

OSAAVA JA HYVINVOIVA HENKILÖSTÖ

Kertomusvuonna jäivät eläkkeelle nuorisotoimenjohtaja Lasse Siurala sekä pitkäaikainen alueellisten palveluiden osastopäällikkö Kari Naalisvaara. Uudeksi nuorisotoimenjohtajaksi valittiin 1.10.2012 lähtien Tommi Laitio ja vuoden 2013 puolella osastopäälliköksi Mikko Vatka.

TYÖHYVINVOINNIN EDISTÄMISTÄ JA PALKITSEMISIA

Henkilöstökeskuksen rahoittamassa nuorisoihminenkeskuksen esimiesten työhyvinvointi- ja kehittämishankkeessa 2012 työstettiin keskeisiä toimintaprosesseja ja niiden kehittämistarpeita Oivallustehdasta hyödyntämällä. Hankkeen tuotoksena syntyi laaja *Parempi toiminnan suunnittelu* -ohjelma, jonka nuorisotoimenjohtaja esitteli marraskuussa 2012 johtoryhmässä.

Nuorisoihminenkeskuksen työhyvinvointiohjelmaa toteutettiin suunnitellusti. Lyhyiden sairauspoissaolojen kasvu vuoden 2012 ensimmäisellä vuosipuoliskolla oli nuorisoihminenkeskuksessa suurempaa (2,5 prosenttia) kuin kaupungin organisaatiossa keskimäärin (2 prosenttia).

Nuorisoihminenkeskuksen ensimmäinen koko henkilöstölle osoitettu kysely toteutettiin tammikuussa, ja sen yleistuloksia käsiteltiin osastoissa. Kyselyyn vastanneista 14 prosenttia ilmoitti kokeneensa kyselyä edellisen 12 kuukauden aikana. Kyselyn tulosten pohjalta valmisteltiin erilaisia kehittämistoimenpiteitä vuodelle 2013. Yhteisesti sovittiin mm. hyvien toimintatapojen läpikäymisestä kaikissa nuorisoihminenkeskuksen toimipaikoissa.

Palkka- ja palkitsemispolitiikkaa toteutettiin aktiivisesti ottamalla koko virastoa koskeva tulospalkkiojärjestelmä uudelleen käyttöön. Nuorisoihminenkeskuksen strategiaan painopisteisiin pohjautuvista tupatavoitteista toteutui 87,5

HENKILÖKUNNAN KOULUTUS

Koulutustilaisuuksien järjestäjä

	2009	2010	2011	2012
Nuorisoasiainkeskus	1492	1310	959	822
Helsingin kaupunki	161	137	107,5	175
Ulkopuoliset	642	543	336,5	534,5
Yhteensä	2295	1990	1461	1531,5
Koulutuspäivä / kk-palkkaiset	5,8	5	4,5	5

HENKILÖSTÖMÄÄRÄ VUODEN LOPUSSA

Palvelusuhde

	2009	2010	2011	2012
Virkasuhteessa	8	9	9	8
Työsuhteessa				
kk-palkkaiset	391	390	308	304
tuntipalkkaiset	120	129	125	118
Oppisopimuskoulutuksessa	15	27	8	8
Palkkatuetut	42	99	26	23
Yhteensä	576	654	476	461

HENKILÖKUNNAN VAIHTUVUUS

Vakituisen viran- ja toimenhaltijat

	2009	2010	2011	2012
Siirtyminen kaupungin toiseen virastoon	5	12	10	6
Ero kaupungin palveluksesta	24	26	14	11
Eläkkeelle siirtyminen	3	5	4	9
Muu syy			5	

prosenttia, ja tulospalkkioita maksettiin keskimäärin 1 180 euroa henkilöä kohden. Palkkoja korotettiin vuoden 2012 alusta lukien KVATES:n mukaisesti 1,7 prosenttia. Lisäksi maksettiin 150 euron suuruinen kertaerä. Käyttöön otettuihin kertapalkkioihin, jotka korvasivat aiemmat kannustuslisät, käytettiin yhteensä 40 000 euroa.

OSAAMISTA JA OPPISOPIMUSKOULUTUSTA

Osaamisen johtamisessa ja kehittämisessä panostettiin kertomusvuonna erityisesti henkilöstötarpeiden ennakointiin sekä Ruuti- ja Helmi intra -koulutuksiin. Koulutuspäivien määrä nousi edellisen vuoden 4,5:stä viiteen koulutuspäivään työntekijää kohden.

Oppilaitosyhteistyötä jatkettiin puitesopimusten mukaisesti Seurakuntaopiston, Kanneljärven opiston ja Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymän kanssa. Uusi puitesopimus allekirjoitettiin Lahden diakonian instituutin kanssa.

Työssäoppijoita oli kertomusvuonna Diakista, Metropoliaa sekä Humakista. Suurin osa työssäoppimisjaksoilla olleista opiskelijoista suoritti nuoriso- ja vapaa-ajanohjaajan, yhteisöpedagogin tai sosionomin tutkintoon kuuluvia opintoja. Henkilöstökeskuksen rahoittamia, opintoihin liittyvää työharjoittelua suorittavia korkeakouluharjoittelijoita oli kolme.

Seitsemän henkilöä aloitti kertomusvuoden aikana oppisopimuskoulutuksen. Yhteensä vuoden aikana oli voimassa 13 nuoriso- ja vapaa-ajan ohjaajaksi tähtäävää oppisopimusta. Näistä monikulttuurisuustaustaisia opiskelijoita oli seitsemän, ja neljä uutta aloitti syksyllä. Yhteensä erilaisia oppisopimuksia oli voimassa vuoden aikana 19.

TALOUTTA JA TUOTTAVIA HANKKEITA

Nuorisoasiainkeskuksessa ehkäistiin toimenpitein harmaata taloutta, siirryttiin uuteen järjestelmään tulosbudjetin seurannassa ja otettiin käyttöön sähköinen avustusten-hakujärjestelmä.

RISKIENHALLINTAA, SISÄISTÄ VALVONTAA JA TULOSBUDJETIN SEURANTAA

Kertomusvuonna riskienhallinnassa taloudellisten, tietoturva-, imago- ja kumppanuusriskien toimenpidesuunnitelmat päivitettiin.

Sisäisessä valvonnassa korostuivat hankintojen oikeellisuus ja harmaan talouden ennaltaehkäisy. Nuorisoasiainkeskus käytti hankinnoissa ensisijaisesti kaupungin sopimustoimittajia sekä muita kaupungin virastoja. Kaikista hankinnoista tehtiin ostotilausjärjestelmän kautta Kostit, jolloin sama henkilö ei voinut olla tilaajana, hyväksyjänä sekä tavarantoimittajana. Harmaan talouden hankintojen määrää pystyttiin näin vähentämään edellisvuodesta.

3 500 euron ylittävistä hankinnoista tehtiin hankintapäätös, ja yli 30 000 euron hankinnat kilpailutettiin. Tilajavastuulaki otettiin huomioon 7 500 euron ylittävissä rakennushankinnoissa ja henkilöstövuokrauksessa.

Hankintoihin liittyvät ohjeet julkaistiin Helmi intrassa, ja lisäksi annettiin henkilökohtaista opastusta tarvittaessa. Ohjeistusta uusittiin mm. ostotilausjärjestelmä Kostin, osto-

laskujärjestelmä Bipin, matka- ja kuluhallintajärjestelmä M2:n, luottokorttien kulunveloituksen sekä hankintojen osalta.

Palvelukassajärjestelmän käyttöönottoa jatkettiin. Laajennus ajoittui vuoden 2011 loppuun ja vuoden 2012 keväälle. Työlle saatiin lisäarvio, kun sisäinen tarkastus teki nuorisoihankesuksen kassoille virallisen tarkastuksen, ja Helsingin kaupungin taloushallintopalvelun kanssa järjestettiin kassojen käyttäjille koulutusta. Työtä kassojen parissa jatketaan vuoden 2013 alussa, jolloin laajennus viedään loppuun ja selvennetään kassaohjeistuksia toimipaikoissa.

Kertomusvuosi oli tulosbudjetin seurannan kannalta poikkeuksellinen. Kaupunkitasolla tammikuussa siirryttiin Laske-laskentajärjestelmän käyttöön. Järjestelmän käytössä oli kevään aikana ongelmia, ja vasta kesäkuussa saatiin ensimmäisiä tietoja käyttömenojen ja tulojen toteutumisesta. Ennustamisessa oli suuria ongelmia koko vuoden ajan, koska kaupunkitasolla kirjanpidon kirjaukset eivät olleet ajan tasalla.

Business Objects -raportointiohjelma ei ollut enää käytössä vuonna 2012. Toiminnanjohtajien kanssa tehtiin omat ennusteet elokuun toteutumatilanteesta.

SÄHKÖINEN AVUSTUSTENHAKUJÄRJESTELMÄ

Vuoden 2012 alusta päättyi sähköisessä avustustenhakujärjestelmässä kahden lomakkeen pilotointivaihe, ja käyttöön otettiin kaikkien nuorisotoimen seitsemän avustuslomakkeen osalta sähköinen avustusten hakeminen sekä avustushakemusten käsittely.

Vuoden aikana opastettiin, annettiin neuvontaa ja tiedotettiin avustushakijoille monin eri tavoin. Helmikuussa järjestettiin avustusklinikoita, joissa hakijoiden käyttöön oli varattu tietokoneita sähköisen avustushakemuksen tekemisestä varten.

Asiakkailta saatu palaute uudesta asiointijärjestelmästä, siitä tiedottamisesta ja neuvonnasta oli pääosin hyvää, ja kehittämisideoita kerättiin koko vuoden ajan. Järjestelmän avustushakemusten käsittelypuoli on vielä keskeneräinen ja kaipaa kehittämistä. Nuorisoasiainkeskus on toiminut aktiivisesti järjestelmän kehittämisessä.

TIETOTEKNISIÄ UUDISTUKSIA

Nuorten ja nuorisotyöntekijöiden käyttöön luodun toiminnallisen nettiareenan pilottia on käytetty pohjana uuden vuorovaikutteisen verkkotyövälineen suunnittelussa. Uuden järjestelmän konsepti valmistui kertomusvuonna.

Tavoitteena on, että järjestelmä on samaan aikaan sekä joustava että kohtuuresursein toteutettava ja hallittava. Vuoden 2012 aikana konseptia kokeiltiin pilottikohteissa. Toiminta jatkuu vuoden 2013 aikana palvelun asteittaisella laajentamisella.

Harrastushakupalvelu Harrastushaku.fi on toiminut verkossa syksystä 2011 lähtien. Palveluun tehtiin kertomusvuonna kieliversiot ruotsiksi ja englanniksi. Vuoden 2012 aikana tarjonta laajeni myös muihin kuin kaupungin tarjoamiin harrasteisiin, mm. helsinkiläisten nuorisojärjestöjen käyttöön. Palveluun tehtiin myös mobiilikäyttöliittymä älypuhelimien ja tablettien käyttäjille.

TUOTTAVUUSMatriisi

Nuorisosiainkeskuksen palvelutoiminnan tuottavuuden seurantaan ja työn kehittämiseen tarkoitettu tuottavuusmatriisi otettiin käyttöön syksyllä 2012. Kaikissa yksiköissä käsiteltiin vähintään kerran kevään seurantajaksolta lasketut tuottavuusluvut. Niistä nostettiin kehittämisen kohteeksi yksikön tärkeimmiksi arvioidut toiminnot ja muuttujat. Kehittämiskohteet liitettiin toimenpiteiksi vuoden 2013 toimintasuunnitelmaan.

NUORISOASIAINKESKUS NÄKYI JA KUULUI MEDIOISSA

Nuorisosiainkeskusta ja pääkaupungin nuoria koskevaa uutisointia seurattiin vuoden 2012 aikana MBrainin Update -palvelulla ja Meltwaterin News -mediaseurantapalvelun kautta. Vuoden 2012 aikana nuorisosiainkeskuksesta ja nuorista kirjoitettiin noin 100 mediassa yli 600 kertaa. Yleiset nuoriin liittyvät aiheet olivat suosituimpia, seuraavaksi eniten kirjoitettiin helsinkiläisistä nuorisotaloista.

Pelkästään nuorisosiainkeskus nousi otsikoihin noin 80 kertaa. Eri uutisvälineet poimivat uutisaiheikseen mm. Ruttopuiston neulegraffitit, uuden nuorisotoimen johtajan **Tommi Laition** ja Jakomäen Lähiöprinsessat. Yksittäisistä nuorisotaloista esiin nousivat mm. Viikin nuorisotalon rakentamisen aikaistuminen ja nuorisotalotoiminnan kilpailuttaminen Tapulikaupungissa ja Kivikossa.

Eniten nuorisosiainkeskukseen liittyvistä aiheista kirjoitettiin Helsingin Sanomien verkkoversiossa (211) ja toiseksi eniten YLE-uutisissa (100). Uutisten lisäksi nuorisosiainkeskukseen liittyviä aiheita puitiin lukijoiden kirjoittamissa teksteissä mielipidepalstoilla.

TALOUS

Nuorisotoimi

Suoritetiedot

Nuorisotiloja m2	42 085	41 004	41 762	41 963
Käyntikertoja	1 282 833	1 309 081	1 116 000	1 332 487
Maahanmuuttajien osuus, %	10	8	-	13
Jäsenkorttien lukumäärä	12 454	14 202	11 000	10 257
Yksilöllisesti ja ryhmätoiminnassa tavoitetut nuoret	16 659	16 941	15 000	16 335
Suunnitelmallisesti tuetut nuoret	1 107	1 407	1 000	1 454
Leiripäivät	11 570	12 734	-	9 856

Taloustiedot (1 000 euroa)

Käyttömenot	28 100	28 162	28 882	29 488
Käyttötulot	1 800	2 055	1 800	1 863
Toimintakate	-26 300	-26 107	-27 082	-27 625
Poistot 680	680	941	600	1 027
Tilikauden tulos	-26 980	-27 048	-27 682	-28 652

Investointiosa (1 000 euroa)

Irtaimen omaisuuden perushankinta	877	436	450	446
Lähiörahaston rahoitt. hankkeet	299	574	545	287
Yhteensä	1 175	1 010	995	733

Talousarvion ulkopuoliset varat (1 000 euroa)

Ulkopuolisen varoin rahoitettu toiminta	488	499	500	529
Saadut tuet ja avustukset	992	1 290	853	1 106
Yhteensä	1 479	1 789	1 353	1 635

Tuottavuus ja kustannuskehitys

Tuottavuus (2009=100)	105	108	97	112
Toimintakate / käyntikerta, euro	20,50	19,94	23,35	20,73
Menot/ 0-28-vuotiaat, euro	139,80	139,42	142,59	149,82
Avustukset järjestöille ja nimikkotilojen vuokrat/0-28-v	7,39	7,59	7,82	8,06

NUORISOLAUTAKUNTA

Nuorisolautakunta kokoontui kertomusvuoden aikana 11 (11/2011) kertaa ja pöytäkirjapöytäkirjää kertyi 116 (102/2011). Lautakunta antoi kaupunginhallitukselle yhteensä 17 (14/2011) lausuntoa.

NUORISOLAUTAKUNTA MYÖNSI AVUSTUKSIA

(EDELINEN VUOSI SULUISSA) SEURAAVASTI:

- palkkausavustuksina 660 400 (640 020) euroa 21 (21) helsinkiläiselle nuorisopiirijärjestölle tai vastaavalle
- yleisavustuksina 378 885 (351 210) euroa 123 (124) helsinkiläiselle varhaisnuorisotoimintaa harjoittavalle yhdistykselle
- toiminta-avustuksina 114 715 (115 770) euroa 25 (30) helsinkiläiselle nuorisoyhdistykselle
- leiriavustuksina 99 000 (93 000) euroa 25 (65) helsinkiläiselle järjestölle
- projektiaavustuksina 32 500 (47 820) euroa 5 (4) hankkeeseen tai tapahtumaan 5 (4) helsinkiläiselle järjestölle ja nuorten ryhmälle
- starttiaavustuksina 13 880 (0) euroa 4 (0) helsinkiläiselle järjestölle
- nuorten kansalaistoiminnan toimiston toimistopäällikkö nuorisolautakunnan valtuuttamana:
 - projektiaavustuksina 13 710 (17 290) euroa 20 (32) hankkeeseen tai tapahtumaan 20 (27) helsinkiläiselle järjestölle ja nuorten toimintaryhmälle
 - talokerhoavustuksina 3 950 (2 050) euroa 5 (6) talokerholle
 - kuljetusavustuksina 12 150 (12 370) euroa 61 (63) tapahtumaan 12 (12) helsinkiläiselle nuorisopiirijärjestölle tai vastaavalle.

NUORISOLAUTAKUNNAN KOKOONPANO 2011

Puheenjohtaja

Emma Kari, Vihr.

Varapuheenjohtaja

Anita Kuitunen, Kok.

Jäsenet

Tuomas Tiihonen, Kok.

Malina Valtonen, Kok.

Petra Toivonen, SDP

Tuomo Valokainen, SDP

Johanna Sandberg, SFP

Riku Ahola, Vas.

Erkki Perälä, Vihr.

Kaupunginhallituksen edustaja

Nina Suomalainen,

toukokuusta 2012 lähtien Johanna Sydänmaa

Henkilökohtaiset varajäsenet

Verna Castrén, Vihr.

Carita Perry, Kok.

Henri Tehilä, Kok.

Marjo Hellman, Kok.

Laura Kuisma, SDP

Aleksis-Sebastian Mäki, SDP

Jonas Forsman, SFP

Hanna Männynväli, Vas.

Timo Riitamaa, Vihr.

Varaedustaja

Tatu Rauhamäki

MUUT KESKEISET PÄÄTÖKSET

- §52** Nuorisotoimen vuoden 2013 talousarvioehdotus ja taloussuunnitelmaehdotus 2013–2015.
- §64** Nuorisosiainkeskuksen järjestökumppanuuksien kehittämis- ja lisäämishanke -järjestöyhteistyöpilotit.
- §75** Nuorisotoimenjohtajan viran täyttäminen.
- §77** Vuorilahden kurssikeskuksen vuokrasopimuksen irtisanominen 1.1.2013 alkaen.
- §91** Nuorisoyhdistysten avustusohtje-säännön päivittäminen.
- §96** Alueellisen nuorisotalotoiminnan kilpailutuksesta ja piloteista päättäminen.
- §114** Toimistotilojen vuokraaminen Klaari Helsinki -toiminnan käyttöön.
- §115** Myllypuron nuorisotalon tiloista luopuminen osittain.
- §116** Tilan vuokraaminen Malmitalosta Koillisluotsin käyttöön.

UNGDOMSCENTRALENS VERKSAMHET ÅR 2012 KARAKTÄRISERADES AV PÅVERKANDE

År 2012 satsade ungdomscentralen i enlighet med Velfärdsplanen för barn och unga på att öka barns och ungdomars möjligheter att påverka, verksamhet på nätet tillsammans med ungdomar samt produktion av meningsfull verksamhet för barn och ungdomar eftermiddagstid och under lov.

Helsingfors stads ungdomscentral producerar tillsammans med ungdomar ett mångsidigt kultur- och fritidsutbud, främjar ungdomars delaktighet i samhället samt erbjuder stöd och rådgivning för de unga. Ungdomsarbetet utförs på ungdomsgårdar, på specialiserade verksamhetsställen och i olika projekt. Dessutom stöder ungdomscentralen ungdomsorganisationer och ungdomsgrupper.

Ungdomscentralens största satsning under året var de ungas påverkningssystem Krut. År 2012 utbildades ungdomscentralens och utbildningsverkets personal och Krut-nätverkets

verksamhet inleddes. Dess uppgift är att koordinera och utveckla samt informera om barns och ungdomars delaktighet i beredningen av tjänster, platser och beslut som rör dem.

Till Kruts allra första kärngrupp blev tjugo medlemmar i åldern 14-17 år invalda. Kärngruppen är en länk mellan beslutsfattarna och ungdomarna och garanterar att alla ungdomar får sin röst hörd. Kärngruppen inledde sin verksamhet med att fundera kring dess verksamhetsstadgar och verksamhetsplan.

Kärngruppen samlades under året vid möten och seminarier och besökte olika evenemang. Medlemmarna i kärngruppen träffade bl.a. stadsdirektör **Jussi Pajunen** och president **Martti Ahtisaari**.

Höjdpunkten för Krut-året var evenemanget KrutExpo på stadshuset, som lockade ca 2 500 besökare. Evenemanget invigdes av biträdande stadsdirektör **Ritva Viljanen**. Ungdomarna hade möjlighet att direkt interagera med beslutsfattarna bl.a. genom att delta i diskussionstillfällen. Vid vårens Möte med beslutsfattarna kom ungdomarna och beslutsfattarna överens om bl.a. att utveckla nätomröstningen för Kruts kärngrupp samt att utarbeta gemensamma riktlinjer för skolornas elevkårers verksamhet.

Kruts verksamhetsgrupper är fria grupper för ungdomar, med låg tröskel för deltagande, och som verkar för en fråga medlemmarna i gruppen brinner för. Ungdomarna förde år 2012 kampanjer bl.a. för graffiti och områden för skateboardsåkning. På Fallkullas husdjursgård samlade ungdomarna in pengar för att köpa en ny ponny. I Pukinmäen mopohalli (Bocksbackas mopedhall) ville ungdomarna producera material för trafikfostran för jämnåriga.

LOKALER OCH VERKSAMHET FÖR UNGDOMAR

Ungdomsgårdarna har en etablerad position i Helsingfors. De är ofta lokaliserade på en central plats, t.ex. i närheten av ett bibliotek eller en skola, och är ungdomarnas egna mötesplatser. Ungdomsgårdens uppgift är att erbjuda meningsfulla aktiviteter, stöd från kamrater och vuxna samt upplevelser av delaktighet och gemenskap. Under 2012 besöktes ungdomsgårdarna totalt 936 582 gånger, varav ungdomarnas andel av besöken uppgick till 472 384.

I verksamheten på ungdomsgårdarna och i smågrupper lär sig ungdomarna att komma överens med olika slags människor, lösa konflikter, verka i grupp och handskas med gemensamma frågor. Under året lärde man sig även miljövärden, praktiska färdigheter, konstnärligt uttryck och fysiska färdigheter.

Ungdomsgårdarna stärkte samarbetet med de övriga aktörerna i området, bl.a. föreningar, skolan och församlingen. Några föreningar ansvarade för innehållet i det öppna ungdomsarbetet för ungdomar i de lägre tonåren och för att

organisera detta under överenskomna eftermiddagar. Ett annat pilotprojekt inleddes tillsammans med föreningar för personer med invandrarbakgrund.

Man samarbetade med skolor bl.a. i form av påverkningssarbetet inom Krut, sjundeklassisternas gruppbildning samt i det förebyggande rusmedelsarbetet. Dessutom producerade ungdomscentralen verkstäder i anslutning till miljöfostran, kultur, trafikundervisning och äventyrsfostran för skolklasser.

Ungdomsarbetet understöddes även av frivilligverksamhet. 60 frivilliga unga och vuxna utbildades, totalt utfördes 20 326 timmar frivilligarbete. Ett projekt med ungdomar som ungdomsledare inleddes på två ungdomsgårdar, med goda resultat. I projektet ledde unga vuxna verksamheten kvällstid och hade ansvar för ungdomarna.

Internationella utbyten genomfördes på flera ungdomsgårdar. Den internationella resegruppen i Lillhoplax genomförde ett ungdomsutbyte med London, Sockenbacka resegrupp reste till Köpenhamn och Nordsjös ungdomsenhets resegrupp besökte Toulouse i Frankrike. Den sydöstliga ungdomsenheten arrangerade ett internationellt arbetsläger på Vårdö. Östra ungdomsenheten arrangerade ett ungdomsutbyte med Estland.

UNGDOMAR FORMADE FRAMTIDEN

År 2012 arrangerades World Design Capital i Helsingfors. Ungdomscentralen deltog i WDC-projektet under rubriken Unga formar framtiden. Teman var mat- och stadskultur. Projekten genomfördes tillsammans med ungdomsväsendena i Esbo, Vanda, Grankulla och Lahtis. Under WDC-året deltog ca 40 ungdomsgårdar, 17 företag, sju byråer eller institutioner, tio skolor och ca 20 obundna grupper i förverkligandet av evenemang.

Bland ungdomscentralens evenemang lockade Reaktori under sportlovsveckan år 2012 totalt 12 500 ungdomar att bekanta sig med ungdomscentralens och olika föreningars verksamhet. Loistefestari och Ääni ja Vimma kombinerades i LoisteWimma, som omfattade musikgenrer från rock till klassisk musik. Under skolelevernas höstlov arrangerades festivalen Ääni ja Vimma, där band uppträdde och musiklopptorg, bandverkstad och musikseminarium ingick.

SOMMARJOBB OCH PROGRAM UNDER SOMMAREN

Sommarverksamhet erbjöds av ungdomscentralen under 2012 av Pihjalanmäki ungdomspark, Barnens trafikstad, Fallkulla husdjursgård, Vårdö och Bengtsårs lägerö. Sommarverksamheten omfattade 13 läger och över 40 hobbykurser. På ungdomsgårdarna runt om i Helsingfors drevs tio olika sommar-kaféer.

Största delen av ungdomscentralens verksamhet sommartid var riktad till barn och ungdomar i åldern 12–15 år. I en del av sommarverksamheten var andelen ungdomar med invandrarbakgrund stor, till och med över 90 procent. I genomsnitt är andelen barn och ungdomar med invandrarbakgrund över 50 procent i en tredjedel av sommarprogrammet.

Ett aktuellt ämne under året var den låga sysselsättningen bland unga, vilket innebar att ungdomscentralen satsade på att erbjuda sommarjobb till ungdomar. Ungdomscentralen tog emot över 8 000 ansökningar för sina sommarjobb. Ungdomarna placerades i huvudsak på större, verksamhetsställen sommartid, bl.a. Sommarkaféet på Fallkulla husdjursgård, sommarredaktionen för unga och som handledare i Barnens trafikstad.

Den centrala ungdomsenheten arrangerade för första gången tävlingen Drömjobbet. Deltagarna skulle i sin ansökan

berätta om sitt drömjobb. Niondeklassisten **Julia Silvero** som vann tävlingen med sin motivering fick ett sommarjobb för en månad bekostat av Centrala ungdomsenheten. Julias drömjobb fanns i Hertonäs, där hon arbetade i en lekpark för barn och med att dela ut mat i en brödkö.

OMFATTANDE OCH INKLUDERANDE UNGDOMSARBETE

Klaari Helsingfors rf som koordinerar det förebyggande rusmedelsarbetet bland unga övergick under året från social- och hälsovårdsverket till ungdomscentralen. Klaari genomförde i samarbete med enheten för förebyggande rusmedelsarbete i Vanda Rökfri yrkesskola-seminarier för att främja ungas hälsa. Rusmedelsfostringsmetoden Valintojen putki ("Valtunneln") omfattade fler sjätteklassister än någonsin tidigare.

Ungdomsarbete på nätet gjordes och utvecklades under 2012 på ungdomsgårdarna, på Spelhuset och på Det riksomfattande utvecklingscentret för ungdomsarbete på nätet, Verke, som koordineras av ungdomscentralen.

Tanken med Verkes verksamhet är främja ungas hälsa, delaktighet och jämlikhet med hjälp av och på nätet. År 2012 skapade, producerade och utvecklade Verke metoder och tjänster för ungdomsarbete på nätet samt ökade kännedomen och kunskandet om ungdomsarbete på nätet och ungdomars nätkultur.

Syftet med Spelhuset är att stödja och möjliggöra spelande som en kulturell hobby för ungdomar. Under 2012 låg fokus för Spelhusets verksamhet på utvecklande av gruppverksamhet, förverkligande av öppen spelverksamhet samt förbättrande av regionalt och nationellt samarbete. Spelhuset ordnade evenemang, deltog i expertnätverkens verksamhet samt arrangerade och planerade olika utbildningar.

På ungdomsgårdarna gjordes ungdomsarbetet på nätet i huvudsak på Facebook. Facebook upplevdes som en utmärkt kanal för att förmedla information, och ungdomarna lärde sig ta kontakt med ledarna på Facebook.

År 2012 inledde ungdomscentralen beredningen av jämställdhets- och likställdhetsplanen för år 2013–2016. Till skillnad från programmet för kulturell mångfald omfattar planen även diskriminering på grund av ålder, språk, tro, övertygelse, åsikter, hälsotillstånd, handikapp samt sexuell läggning.

Ungdomscentralen gavs stort utrymme i medierna år 2012. Under året skrev man om ungdomscentralen över 600 gånger i ca 100 medier. Olika nyhetsmedier rapporterade bl.a. om Stickgraffitin i Pestparken, den nye direktören för ungdomscentralen **Tommi Laitio** och Jakomäen Lähiöprinsessat ("Förortsprinsessorna i Jakobacka").

Ett aktuellt ämne under året var den låga sysselsättningen bland unga, vilket innebar att ungdomscentralen satsade på att erbjuda sommarjobb till ungdomar.

2012 WAS A YEAR OF INFLUENCE FOR THE YOUTH DEPARTMENT

In 2012, following the Welfare Plan for Children and Youth, the Youth Department focused on adding the influencing possibilities of children and youth, increasing online services for the youth, and producing interesting activities for both children and youth during afternoons and holidays.

In cooperation with the youth, the Youth Department of the City of Helsinki produces a variety of culture and hobby services, promotes public participation of the youth, and provides the youth with support and advice. Youth work is carried out at youth centres, special activity centres, and via projects. In addition, the department supports youth organisations and groups.

During the year under review, the greatest endeavour of the Youth Department was the new influence-making model for the youth, Ruuti. In 2012, the personnel of the Youth Department and Teaching Department were trained, and the operation of the Ruuti network was started. The mission of

the Ruuti network is to provide information, as well as coordinate and develop the participation of children and youth in the preparation of services, places and decisions concerning them.

The first ever Ruuti Core Group with twenty members aged 14 to 17, was elected. The Ruuti Core Group acts as a link between decision-makers and the youth, and ensures that the voice of all youth is heard. At the beginning of the operational period, the Core Group started working on its code and plan of action. During the year under review, the Core Group gathered at meetings and seminars, and visited events. The

members of the Core Group met Mayor **Jussi Pajunen** and President **Martti Ahtisaari**, for example.

The highlight of Ruuti's year was the RuutiExpo event at the City Hall, gathering, approximately, 2,500 visitors. The event was opened by Deputy Mayor **Ritva Viljanen**. The youth had an opportunity for direct interaction with the decision-makers, through discussions around the round table, for example. At the Päättäjätiiimi event in the spring, the youth and the decision-makers agreed upon the development of an online election system for Ruuti's Core Group, and on common alignments in the operations of the students' unions of schools.

The Ruuti activity groups are open and easily accessible for all, and enable the youth to promote things that are important to them. During the year under review, the youth campaigned for graffiti and skateboarding parks. At the Fallkulla Domestic Animal Farm, the youth collected money for a new pony. At the Pukinmäki Moped Hall, the youth produced traffic education material targeted at their peers.

PREMISES AND ACTIVITIES FOR THE YOUTH

The youth centres have an established position in Helsinki. The youth centres are often located at central locations, nearby libraries or schools, for example, and they are the youth's own meeting places. The aim of the youth centres is to provide interesting things to do, friends and adult support, as well as a sense of participation and communality. During the year under review, there were 936,582 youth centre visits, of which 472,384 were visits by youth.

At the youth centre activities and group activities, the youth learn to get along with different people, resolve conflicts,

work as a group and take care of common things. During the year under review, environmental values, practical skills, artistic expression and motoric skills were taught.

The youth centres fortified their cooperation with other operators in the region: organisations, school and the church, for example. Some organisations designed and arranged open afternoon activities for early teenagers. Another pilot project was launched with immigrant associations.

Cooperation with the schools included Ruuti network activities, groupings of seventh graders and preventive intoxicant work. In addition, the Youth Department provided school classes workshops on environmental education, culture, traffic education and adventure education.

The youth work was also supported by voluntary work. 60 voluntary youth and adults were trained, and a total of 20,326 hours of voluntary work was carried out. The Peer Supervisor project was launched at two youth centres with good results. During the project, young adults supervised evening activities and took responsibility over the youth.

International exchanges were carried out at several youth centres. The international travel group of Pikku Huopalahti arranged a youth exchange trip to London, the travel group of Pitäjänmäki travelled to Copenhagen, and the travel group of the Vuosaari Youth Work Unit visited Toulouse, France. The South-Eastern Youth Work Unit arranged an international work camp at Vartiosaari. The Eastern Youth Work Unit arranged a youth exchange scheme between Estonia and Finland.

THE YOUTH SHAPED THE WORLD

Year 2012 was the World Design Capital year. The Youth Department participated in the WDC project with the title Youth Shape the World. The themes were food and city culture. The projects were carried out in cooperation with the Youth Departments of Espoo, Vantaa, Kauniainen and Lahti. There were 40 youth centres, 17 businesses, seven departments or institutions, ten schools, and approximately 20 free groups involved in the events of the WDC year.

During the Reaktori event, arranged by the Youth Department during the winter holiday of 2012, a total of 12,500 youth gathered together and got to know the operation of the Youth Department and different organisations. The Loistefestari festival and the Ääni ja Vimma band review were united to LoisteWimma, covering the genres of music, from rock to classical music. During the autumn holiday, the Ääni ja Vimma festival presented bands, a music flea market, a band workshop and a music seminar.

SUMMER JOBS AND THINGS TO DO

The summer activities at the Youth Department were provided by the Pihlajamäki Youth Park, the Traffic City for Children, the Fallkulla Domestic Animal Farm, Vartiosaari and the Bengtsår Camp Island. The summer activities included 13 camps and over 40 hobby courses. There were ten summer cafés at youth centres around Helsinki. Most of the summer activities of the Youth Department were directed towards youth aged 12 to 15. At some summer activities, the portion of youth with immigrant backgrounds was large, even over 90 per cent. At approximately one-third of the summer activities, the portion of multicultural children and youth was over 50 per cent.

During the year under review, the employment difficulties of youth raised discussions. As a result, the Youth Department decided to strengthen its role as a summer employer of youth. The Youth Department received over 8,000 summer job applications. The youth were offered jobs, primarily, at large summer activity centres, such as the Summer Café and the Editorial Office of the Fallkulla Domestic Animal Farm, and the Traffic City for Children.

The Central Youth Work Unit arranged the Unelmaduuni (dream job) competition for the first time. The applicants were asked to explain in their application what their dream

job would be like. The ninth grader **Julia Silvero** wrote the best arguments, and was awarded a month's summer job, provided by the Central Youth Work Unit. The summer job of Julia's dreams was found in Herttoniemi, where she worked at a children's playground, and gave out food at a breadline.

YOUTH WORK FOR ALL- EVERYWHERE

During the year under review, Klaari Helsinki, coordinating the preventive intoxicant work of youth, was transferred from the Social Department to the Youth Department. Together with the Preventive Intoxicant Work Unit of Vantaa, Klaari carried out Savuton amis (smoke-free vocational school) seminars promoting non-smoking and wellbeing of youth. The intoxicant education method Valintojen putki was carried out among sixth graders broader than ever before.

During the year under review, online youth work was carried out and developed at youth centres, the Pelitalo game house and the National Development Centre for Online Youth Work, Verke, coordinated by the Youth Department.

The operational idea of Verke is to promote wellbeing, participation and equality of youth via online services and on the internet. In 2012, Verke created, produced and developed methods and services of online youth work, as well as added knowledge and know-how on online youth work and online youth culture.

The objective of the Pelitalo game house is to support and enable gaming culture hobbies for the youth. During the year under review, the operations of Pelitalo concentrated on the development of group work, open gaming operations, and regional and national cooperation. Pelitalo carried out

events, participated in the operations of expert networks, and arranged and designed trainings.

At the youth centres, online youth work was primarily carried out via Facebook. Facebook was considered to be an excellent channel of information, and the youth learned to contact the youth workers via Facebook.

During the year under review, the preparation of the Equality and Parity Plan of the Youth Department was commenced for the period 2013–2016. Differing from the Multicultural Programme, the plan applies also to discrimination based on age, language, religion, belief, opinion, health, disability and sexual orientation.

The Youth Department stood out well in the media during the year under review. During the year, there were over 600 writings in approximately 100 medias concerning the Youth Department and the youth. Different medias reported the knitting graffiti of Ruttupuisto, the new Director of Youth Affairs, **Tommi Laitio**, and the Suburban Princesses of Jakomäki, for example.

**Helsingin kaupungin
nuorisoasiainkeskus**

Hietaniemenkatu 9B

PL 5000, 00099

HELSINGIN KAUPUNKI

Puh. 09 310 8900 (vaihde)

nuoriso.hel.fi